

LV

LV

LV

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 3.6.2010
COM(2010)282 galīgā redakcija

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

2009. gada ziņojums par konkurences politiku

SEC(2010)666

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

2009. gada ziņojums par konkurences politiku

Ievads

1. Šā ziņojuma pirmajā sadaļā sniegts pārskats par konkurences politikas instrumentu, proti, valsts atbalsta, pretmonopola un apvienošanās kontroles noteikumu, turpmāku attīstību un piemērošanu. Otrajā sadaļā izklāstīta šo un citu instrumentu izmantošana konkrētās nozarēs. Trešajā sadaļā sniegts pārskats par tiem iepriekšējā gada pasākumiem, kas īstenoti patērētājiem. Ceturtajā sadaļā galvenā uzmanība pievērsta sadarbībai Eiropas Konkurences tīklā un ar valstu tiesām, savukārt piektajā sadaļā — starptautiskajai darbībai. Sestajā sadaļā sniegts īss iestāžu sadarbības apraksts.
2. Tāpat kā iepriekšējā gadā, arī šajā ikgadējā ziņojumā par konkurences jautājumiem ir iekļauta pamatnodaļa, kas veltīta konkurences politikas jomā īpaši svarīgam tematam. Šajā gadā šāds temats ir “Konkurences politika un finanšu un ekonomikas krīze”.
3. Pamatojoties uz to, šā gada ziņojumā īpaša uzmanība ir veltīta Eiropas Komisijas veiktajam to pasākumu novērtējumam, kurus valstis īstenoja, atbildot uz finanšu un ekonomikas krīzi, t. i., gan valstu shēmu, gan individuāliem finanšu nozares uzņēmumiem paredzētu pasākumu novērtējumam. Īpaša uzmanība pievērsta arī pasākumiem, kas pagaidu shēmā īstenoti, lai mazinātu krīzes ietekmi uz reālo ekonomiku. To Eiropas Parlaments lūdz sagatavotajā 2008. gada ziņojuma par konkurences politiku rezolūcijas projektā, kas tiek apspriests šā ikgadējā konkurences ziņojuma pabeigšanas laikā¹.
4. Papildu informācija ir pieejama Komisijas dienestu darba dokumentā² un Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē³.
5. Lisabonas līgums stājās spēkā 2009. gada 1. decembrī. Kopš šī datuma spēkā ir jaunā pantu numerācija. Pretmonopola jomā EK līguma 81., 82. un 86. pants ir kļuvis attiecīgi par LESD 101., 102. un 106. pantu, taču pēc būtības šie panti ir identiski. Tomēr šajā dokumentā tiek saglabātas atsauces uz iepriekšējo numerāciju, ja tās ir saistītas ar procedūrām, kas sāktas pirms 2009. gada 1. decembra. Saglabātas ir arī atsauces uz EK līguma pantiem valsts atbalsta jomā (EK līguma 87.–89. pants), ja tās saistītas ar procesuāliem pasākumiem, kas īstenoti pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā.
6. Kopš 2009. gada 1. decembra Pirmās instances tiesa (CFI) tiek dēvēta par Vispārējo tiesu. Tomēr, runājot par spriedumiem, kas pieņemti pirms minētā datuma, šajā ziņojumā tiek izmantots apzīmējums “CFI”.

¹ 2008. gada ziņojuma par konkurences politiku rezolūcijas projekts (2009/2173(INI)), *Sophia in 't Veld* (referente — *ALDE grupa* — NL).

² SEC (2010) 666.

³ http://ec.europa.eu/competition/index_en.html

PAMATNODAĻA. KONKURENCES POLITIKA UN FINANŠU UN EKONOMIKAS KRĪZE

Kāda ir bijusi konkurences politikas nozīme krīzes apstākļos?

7. Eiropas Savienību tāpat kā pārējo pasauli 2009. gadā ietekmēja īpaši smaga finanšu un ekonomikas krīze. Tas bija izaicinājumiem bagāts gads gan ekonomikai un uzņēmējdarbībai, gan politikas veidotājiem. Valdības, centrālās bankas un finanšu regulatori kopā ar Eiropas Komisiju nopietni strādāja, lai stabilizētu finanšu sistēmu un nodrošinātu šāda veida krīzes novēršanu turpmāk. Politikas veidotāji centušies izstrādāt arī politikas pasākumus, lai mazinātu krīzes ietekmi uz reālo ekonomiku.
8. Kopš krīzes sākuma Komisija ir piemērojusi konkurences noteikumus ar divējādu mērķi. Pirmkārt, Komisijas mērķis bija veicināt finanšu stabilitāti, iespējami ātri nodrošinot tiesisko noteiktību, lai glābtu ES dalībvalstu īstenotos pasākumus. Otrkārt, Komisijas mērķis bija nodrošināt vienlīdzīgus darbības apstākļus un panākt, ka valsts pasākumi nerada problēmas citām dalībvalstīm.
9. Krīzes sākumā dalībvalstis patiesi nolēma palīdzēt finanšu nozarei ar lielām valsts atbalsta summām. Eiropas Komisija iesaistījās, pamatojoties uz tās tiesībām pārbaudīt valsts atbalstu saskaņā ar Līguma noteikumiem konkurences jomā. Kopš krīzes sākuma konkurences politikai un aizstāvībai bija būtiska nozīme iekšējā tirgus — vienas no lielākajām Eiropas vērtībām — saglabāšanā.

Kādus politikas pasākumus Komisija īstenoja?

10. Laikā no 2008. gada oktobra līdz 2009. gada augustam Komisija pieņēma četrus paziņojumus, kuros izklāstīja valsts atbalsta noteikumu plānoto piemērošanu valsts atbalsta pasākumiem finanšu nozares atbalstīšanai pašreizējās krīzes apstākļos. Komisija 2008. gada 13. oktobrī pieņēma norādījumus par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu valsts atbalsta shēmām un individuālam atbalstam atsevišķām finanšu iestādēm⁴. Šie norādījumi tika sagatavoti pēc *Lehman Brothers* sabrukuma 2008. gada 15. septembrī svarīgu tirgus dalībnieku, piemēram, *Fortis*, *Dexia*, *Bradford & Bingley* un *Hypo Real Estate*, glābšanai un pēc dalībvalstu, piemēram, Dānijas un Īrijas, paziņojumiem par banku glābšanu vai garantiju shēmām.
11. Komisijai bija jāizskata daudzi dalībvalstu paziņojumi par ārkārtas atbalsta pasākumu piemērošanu. Tā sniedza atbildes ļoti īsā laikā, uzdevuma veikšanu uzticot augsti motivētiem darbiniekiem un uz laiku piesaistot jaunus cilvēkresursus.

Banku rekapitalizācija

12. Lai risinātu krīzes radītos sarežģījumus, dalībvalstis rada dažādus risinājumus — no garantiju shēmām līdz rekapitalizācijai. Notika padziļinātas apspriedes ar Eiropas Centrālo banku un dalībvalstīm, un 2008. gada 5. decembrī Komisija pieņēma Rekapitalizācijas paziņojumu⁵.

⁴ Komisijas paziņojums — [Valsts atbalsta noteikumu piemērošana pasākumiem, kas veikti attiecībā uz finanšu iestādēm saistībā ar pašreizējo globālo finanšu krīzi](#) (OV C 270, 25.10.2008., 8. lpp.).

⁵ [Komisijas paziņojums — Finanšu iestāžu rekapitalizācija pašreizējās finanšu krīzes apstākļos](#) — atbalsta ierobežošana līdz nepieciešamajam minimumam un aizsardzības līdzekļi pret pārmērīgiem konkurences traucējumiem (OV C 10, 15.1.2009., 2. lpp.).

13. Rekapitalizācijas paziņojumā būtībā drošas bankas tiek nošķirtas no grūtībās nonākušām bankām. Tajā ir sniegtas pamatnostādnes atbalstu veidojošo kapitāla ieguldījumu novērtēšanai. Protams, grūtībās nonākušajām bankām, kam draud maksātnespēja, ir jāmaksā augstākas procentu likmes par saņemto valsts atbalstu, un tām tiek veiktas sīkākas pārbaudes. Grūtībās nonākušajām un atbalstu saņēmušajām bankām ilgtermiņa dzīvotspējas atjaunošanai ir jāveic pārstrukturēšana.
14. Gan Banku paziņojums, gan Rekapitalizācijas paziņojums veicināja finanšu stabilitātes saglabāšanu un mazināja aizdevuma pieejamības ierobežojumus, vienlaikus maksimāli ierobežojot konkurences traucējumus. Proti, rekapitalizācijas pasākumiem bija būtiska nozīme banku nodrošināšanā ar pietiekamu kapitāla bāzi, lai tās varētu turpināt aizdevumu izsniegšanu reālajai ekonomikai. Vienlaikus par valsts kapitālu paredzētās atlīdzības līmenis kopā ar shēmās un individuālajos pasākumos noteiktajiem progresivitātes mehānismiem nodrošina, ka šis kapitāls tiks atmaksāts, tiklīdz ekonomiskie apstākļi to ļaus.
15. Laikā no 2008. gada oktobra līdz 2009. gada 31. decembrim Komisija apstiprināja garantiju shēmas 12 dalībvalstīm⁶. Septiņas dalībvalstis ieviesa rekapitalizācijas shēmas⁷, savukārt septiņas citas dalībvalstis izstrādāja jauktas/visaptverošas shēmas⁸. Spānija, Slovēnija, Apvienotā Karaliste, Ungārija un Vācija ieviesa arī citas atbalsta shēmas.
16. Attiecībā uz atbalstu atsevišķām struktūrvienībām jānorāda, ka Komisija 2009. gadā apstiprināja rekapitalizācijas un citu atbalsta pasākumu piemērošanu 29 iestādēm⁹.

Commerzbank (CoBa) rekapitalizācijas lietā¹⁰ Komisija atļāva Vācijas valdībai sniegt EUR 18 miljardus lielu kapitāla atbalstu, pamatojoties uz rūpīgi izstrādātu uzņēmējdarbības pārstrukturēšanas plānu. Uzņēmējdarbības plānā galvenā uzmanība tika veltīta *CoBa* pamatdarbībai, proti, banku mazumtirdzniecības un korporatīvajiem, tostarp arī Centrāleiropā un Austrumeiropā sniegtajiem, pakalpojumiem. Bankas nepastāvīgā darbība ieguldījumu jomā tiks sašaurināta, un komercdarbības pasākumi nekustamā īpašuma jomā tiks pārtraukti. Plānā paredzēti lieli samazināšanas pasākumi (45 % apmērā no *CoBa* pašreizējās kopējās bilances) un dividendu un procentu maksājumu apturēšana. Lai ierobežotu konkurences traucējumus, *CoBa* tiks noteikts vispārējs 3 gadus ilgs aizliegums iegādāties finanšu iestādes vai citus potenciāli konkurējošus uzņēmumus. Plānā arī noteikts aizliegums dominēt cenu noteikšanā attiecībā uz trīs galvenajiem *CoBa* konkurentiem tajos tirgos/produktu jomās, kurās šīs bankas tirgus daļa pārsniedz 5 %. Komisija secināja, ka iesniegtais uzņēmējdarbības plāns liecina — bankas ilgtermiņa dzīvotspēju ir iespējams atjaunot.

Samazinātas vērtības aktīvi

17. Lai gan rekapitalizācijas shēmas bija ieviestas daudzās dalībvalstīs, 2009. gada sākumā nekas neliecināja par ieguldītāju uzticību sistēmai. Banku garantijas un rekapitalizācijas pasākumi neradīja aizdevumu plūsmu ekonomikai, un saglabājās neskaidrība par vērtību zaudējušo aktīvu radītajiem neatklātajiem zaudējumiem.

⁶ Dānija, Itālija, Īrija, Kipra, Latvija, Nīderlande, Polija, Portugāle, Slovēnija, Somija, Spānija un Zviedrija.

⁷ Dānija, Francija, Itālija, Polija, Portugāle, Somija un Zviedrija.

⁸ Vācija, Apvienotā Karaliste, Grieķija, Austrija, Polija, Ungārija un Slovākija.

⁹ *ING, KBC, Parex banka, Anglo Irish Bank, Bank of Ireland, Allied Irish BankFortis, Dexia, Nord LB, IKB, Kaupthing Bank Finland, Ethias, SdB, Banco Privado Portugues, Hypo Real Estate, WestLB, Fionia, HSH Nordbank, Hypo Tirol, LBBW, Kaupthing Luxemburg, Caisse d'Epargne/Banque Populaire*, Latvijas Hipotēku banka, *Northern Rock, Commerzbank, Lloyds Banking Group, BAWAG, Hypo Group Alpe Adria* un *RBS*.

¹⁰ [IP/09/711](http://ip/09/711).

Šādos apstākļos dažas dalībvalstis ierosināja “aktīvu aizsardzības shēmas”. Apvienotās Karalistes valdība ierosināja izveidot GBP 500 miljardu aizsardzības shēmu, savukārt Nīderlande paziņoja par USD 40 miljardu piešķiršanu finanšu iestādes *ING* aktīvu aizsardzībai.

18. Pēc padziļinātām apspriedēm ar dalībvalstīm Komisija 2009. gada 25. februārī pieņēma paziņojumu par samazinātas vērtības aktīviem piemērojamo režīmu Kopienas banku nozarē (“Samazinātas vērtības aktīvu paziņojums”)¹¹. Samazinātas vērtības aktīvu paziņojuma pamatā bija augošā vienprātība par vajadzību cīnīties pret krīzes cēloņiem bīstamo aktīvu veidā banku bilancēs. Šajā paziņojumā Komisija izklāstīja, kā tā plāno novērtēt aktīvu glābšanas pasākumus finanšu iestādēm saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem. Līdz šim Komisija ir apstiprinājusi vienīgi Vācijas valsts samazinātas vērtības aktīvu glābšanas shēmu.
19. Paziņojuma pamatā ir pārskatāmības un informācijas izpaušanas principi, atbilstīgs izmaksu sloga sadalījums starp valsti un saņēmēju un aktīvu piesardzīga novērtēšana, pamatojoties uz to reālo ekonomisko vērtību. Ņemot vērā aktīvu pienācīgas novērtēšanas apstākļu sarežģītību, Komisija nolēma aicināt tehniskos ekspertus veikt neatkarīgu novērtēšanu. Šādus ekspertus izraudzījās, pamatojoties uz konkursa procedūrā noslēgtiem pamatlīgumiem.

Komisija 12. maijā apstiprināja papildu atbalsta pasākumus finanšu iestādēm *Fortis Bank* un *Fortis Holding*¹². Papildu atbalstu Beļģija un Luksemburga piešķīra, pamatojoties uz grozījumiem līgumā starp *Fortis Holding*, *BNP Paribas*, *Fortis Bank* un Beļģijas un Luksemburgas iestādēm. Pasākumu kopumā bija *Fortis Bank* atbrīvošana no dažiem samazinātas vērtības aktīviem. Saskaņā ar Samazinātas vērtības aktīvu paziņojumu *Fortis Bank* uzņemas ievērojamo zaudējumu daļu, jo Beļģijas maksātā cena par strukturēto aizdevumu iegādi vai garantiju ir ievērojami zemāka par to reālo ekonomisko vērtību. Turklāt iespējamo konkurences traucējumu novēršanas nolūkā *Fortis* apņēmas nepaplašināt darbību ar struktūrvienību iegādes starpniecību Beļģijas un Luksemburgas banku tirgū.

Tālredzīga pārstrukturēšanas pieeja

20. Laika gaitā Komisija sāka vērtēt, kā atbalsta saņēmēji vidējā termiņā varēs sākt aizņemtās naudas atmaksāšanu un atgūt patstāvību. Tāpēc 14. augustā Komisija pieņēma Paziņojumu par finanšu nozares dzīvotspējas atjaunošanu un tās pārstrukturēšanas pasākumu novērtējumu pašreizējās krīzes apstākļos atbilstīgi valsts atbalsta noteikumiem (“Pārstrukturēšanas paziņojums”)¹³.
21. Pārstrukturēšanas paziņojumā atspoguļots Komisijas skatījums nākotnē pēc pašreizējās krīzes ar dzīvotspējīgu banku nozari. Tajā ir izklāstīti principi, kas attiecināmi uz saņēmējiem, kuriem bija vajadzīgs ne tikai īstermiņa glābšanas atbalsts, bet arī atbalsts strukturālu pārmaiņu īstenošanai uzņēmējdarbības modeļos.
22. Paziņojumā saglabāti Kopienas pamatnostādņu par atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai galvenie principi, taču tie ir pielāgoti finanšu krīzes ārkārtējiem ekonomikas apstākļiem. Komisijas pārstrukturēšanas

¹¹ [Komisijas paziņojums par samazinātas vērtības aktīviem piemērojamo režīmu Kopienas banku nozarē](#) (OV C 72, 26.3.2009., 1. lpp.).

¹² [IP/09/743](#)

¹³ [Komisijas paziņojums par finanšu nozares dzīvotspējas atjaunošanu un tās pārstrukturēšanas pasākumu novērtējumu](#) pašreizējās krīzes apstākļos atbilstīgi valsts atbalsta noteikumiem (OV C 195, 19.8.2009., 9. lpp.).

pieeja paredz nodrošināt atbilstību vairākiem nosacījumiem. Pirmkārt, bankām, kurām ir jāveic pārstrukturēšana, ir jāpierāda spēja atjaunot ilgtermiņa dzīvotspēju bez valsts atbalsta. Otrkārt, šīm bankām ir jāsedz daļa no pārstrukturēšanas izmaksām (sloga sadalījums). Treškārt, tām ir jāpieņem konkurences traucējumu ierobežošanas pasākumi, kas var būt aktīvu samazināšana pamattirgos un/vai bilances samazināšana.

23. Iepriekš minētie principi atvieglo morālo kaitējumu risināšanu. Lai nepieļautu banku iepriekšējo riskantu darbību kompensēšanu, paziņojumā paskaidrots, ka par atbalstu būs jāsniedz atbilstīga atlīdzība, nosakot uz laiku kuponu un dividenžu maksājumu aizliegumu parādzīmju turētājiem un akcionāriem. Lai atbalsts atbilstu Līgumam, ir vajadzīgi arī pielāgoti, attiecīgajam gadījumam atbilstīgi pasākumi atbalsta radīto konkurences traucējumu ierobežošanai, un tos galvenokārt nosaka, pamatojoties uz atbalsta relatīvo/absolūto apjomu un saņēmēja stāvokli attiecīgajos tirgos. Cita starpā apstiprināti ir šādu finanšu iestāžu pārstrukturēšanas plāni: *Commerzbank*, *ING*, *RBS*, *Lloyds' Banking Group* un *KBC*, bet daudzu citu finanšu iestāžu pārstrukturēšanas plānus pašlaik vērtē oficiālā izmeklēšanas procedūrā.

Komisija 18. novembrī apstiprināja Nīderlandes bankas *ING* pārstrukturēšanas plānu un nelikvīdu aktīvu atbalsta mehānismu¹⁴. Saskaņā ar paziņoto pārstrukturēšanas plānu *ING* segs ievērojamu pārstrukturēšanas izmaksu daļu, un plāns paredz, ka *ING* ilgtermiņa komerciālā ilgtspējība tiks atjaunota un atbalsts neradīs pārmērīgus konkurences traucējumus. Pārstrukturēšanas plānā paredzēts, ka *ING* samazinās riska profilu un vienkāršos savu darbību, un pakāpeniski pārdos savas apdrošināšanas darbības. Turklāt saskaņā ar sīki izstrādātu pilnvarotas personas uzraudzītu grafiku *ING* izveidos uzņēmējdarbības struktūrvienību (*Westland Utrecht Hypotheekbank (WUH) / Interadvies*), lai pastiprinātu konkurenci Nīderlandes banku mazumtirdzniecības pakalpojumu tirgū.

Finanšu krīze ir saistīta ne tikai ar jautājumu par valsts atbalstu

24. Finanšu krīze radīja sarežģītumus arī ES uzņēmumu apvienošanās un pretmonopola noteikumu jomā. Lai aizsargātu Eiropas uzņēmumu konkurētspēju un veicinātu to atgūšanos no krīzes, bija svarīgi nodrošināt apvienošanās un pretmonopola noteikumu stingru izpildi.
25. Pēc finanšu krīzes sākuma Komisija saskārās ar sarežģītiem jurisdikcijas jautājumiem par EK Apvienošanās regulas piemērošanu. Proti, radās jautājumi, vai Apvienošanās regula paredz pienākumu paziņot Komisijai par finanšu iestāžu nacionalizāciju. Tas ir atkarīgs no tā, vai nacionalizētā iestāde joprojām ir saimnieciska vienība ar neatkarīgām lēmējtiesībām vai arī kopā ar citiem valsts kontrolētiem uzņēmumiem ir uzskatāma par kādas saimnieciskas vienības daļu.
26. Lielākajā daļā gadījumu Komisija secināja, ka valdījuma vienošanās nodrošina neatkarību un koncentrācija nenotiek. Tomēr *German Hypo Real Estate* bankas lietā¹⁵ bija jāziņo par koncentrāciju.
27. Ekonomiskā krīze būtiski neietekmēja Komisijas politiku un praksi attiecībā uz saistībām apvienošanās lietās. Strukturālās saistības un jo īpaši aktīvu samazināšana joprojām ir vispiemērotākie tiesiskās aizsardzības līdzekļi, lai ilgstoši novērstu apvienošanās radīto konkurences apdraudējumu. Dažos gadījumos Komisija, izskatot lūgumu pagarināt tiesiskās aizsardzības līdzekļa piemērošanas termiņu, ņēma vērā

¹⁴ [IP/09/1729](http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/ip091729.htm)

¹⁵ Lieta COMP/M.5508 SOFFIN/*Hypo Real Estate*.

grūtības šajos ekonomiskajos apstākļos atrast pircējus. Apliecināta ir arī Komisijas apvienošanās procedūru piemērotība tām izvirzīto mērķu sasniegšanai (arī sarežģītos ekonomiskos apstākļos). Atsevišķos steidzamos gadījumos, ņemot vērā pašreizējos ekonomiskos apstākļus, taču pilnīgi ievērojot labi izstrādātu un stingru praksi, Komisija piešķir sešus atbrīvojumus no nogaidīšanas pienākuma.

28. Pretmonopola jomā Komisija tika aicināta ņemt vērā uzņēmumu grūtības samaksāt soda naudas, ko Komisija piespriedusi saskaņā ar pretmonopola noteikumiem. Komisija rūpīgi pārskatīja “nespējas samaksāt” nosacījumus. Šie nosacījumi ir izpildīti vienīgi gadījumā, ja soda naudas pilnas summas samaksa neatgriezeniski apdraud uzņēmuma ekonomisko dzīvotspēju un izraisa tā aktīvu vērtības samazināšanos. Komisija katru lūgumu izskatīja atsevišķi saskaņā ar šo principu. Nespēja samaksāt prasījumu tika atzīta *Heat Stabilisers* lietā, kā rezultātā soda nauda tika būtiski samazināta.

Krīze ietekmē arī reālo ekonomiku

29. Bankām veicot parādsaistību samazināšanu un vairāk nekā iepriekšējos gados izvairoties no riska, uzņēmumi sāka saskarties ar sarežģījumiem aizdevumu saņemšanā. Reaģējot uz šo problēmu, Komisija 2009. gada janvārī pieņēma paziņojumu “Valsts atbalsta pasākumu pagaidu shēma, lai veicinātu piekļuvi finansējumam pašreizējās finanšu un ekonomiskās krīzes apstākļos”¹⁶. Šī pagaidu shēma (piemērojama līdz 2010. gada beigām) sniedz dalībvalstīm papildu iespējas cīnīties pret ierobežotas kreditēšanas nelabvēlīgo ietekmi uz reālo ekonomiku.
30. Pagaidu shēma ir daļa no Komisijas plašāka pasākumu plāna attiecībā uz ekonomikas krīzi, proti, daļa no Eiropas ekonomikas atveseļošanas plāna, kas tika pieņemts 2008. gada novembrī un ko apstiprināja Eiropadome. Finanšu krīzes apstākļos Komisija 2009. gada februārī veica grozījumus pagaidu shēmā¹⁷, lai nodrošinātu dalībvalstīm papildu iespējas cīnīties pret ierobežotas kreditēšanas nelabvēlīgo ietekmi uz reālo ekonomiku. Grozītajā shēmā pieļaujamās garantiju prēmijas aprēķināšanā tiek ņemts vērā atšķirīgais nodrošinājuma līmenis (jo īpaši zemajām kredītreitinga kategorijām). Komisija oktobrī pieņēma grozījumus pagaidu shēmā, lai varētu piešķirt atsevišķu saderīgu ierobežotu atbalstu EUR 15 000 apmērā lauksaimniekiem¹⁸. Visbeidzot decembrī shēmā tika veikti grozījumi, lai vēl vairāk atvieglotu piekļuvi finanšu līdzekļiem — īpaši dalībvalstīs ar zemām darbaspēka izmaksām¹⁹.
31. Pagaidu shēmā galvenā uzmanība ir veltīta diviem mērķiem. Pirmkārt, nepārtrauktas piekļuves finanšu līdzekļu nodrošināšanai uzņēmumiem (piemēram, atļaujot dalībvalstīm piešķirt aizdevumiem valsts garantijas par samazinātām prēmijām vai subsidētas procentu likmes un atļaujot piešķirt atbalstu, kas vienam uzņēmumam nepārsniedz EUR 500 000), un, otrkārt, lai iedrošinātu uzņēmumus turpināt

¹⁶ OV C 83, 7.4.2009, 1. lpp. Komisija piemēro pagaidu shēmu no 2008. gada 17. decembra, proti, no datuma, kad tā principiāli vienojās par šīs shēmas saturu.

¹⁷ Komisijas paziņojums, ar ko groza valsts atbalsta pasākumu pagaidu shēmu, lai veicinātu piekļuvi finansējumam pašreizējās finanšu un ekonomiskās krīzes apstākļos (pieņemts 2009. gada 25. februārī).

¹⁸ Komisijas paziņojums, ar ko groza valsts atbalsta pasākumu pagaidu shēmu, lai veicinātu piekļuvi finansējumam pašreizējās finanšu un ekonomiskās krīzes apstākļos (OV C 261, 31.10.2009., 2. lpp.).

¹⁹ Komisijas paziņojums, ar ko groza valsts atbalsta pasākumu pagaidu shēmu, lai veicinātu piekļuvi finansējumam pašreizējās finanšu un ekonomiskās krīzes apstākļos (OV C 303, 15.12.2009., 6. lpp.).

ieguldījumus ilgtspējīgā nākotnē (piemēram, atļaujot subsidētus aizņēmumus videi draudzīgu produktu izstrādāšanai). Papildus iepriekš minētajiem jaunajiem atbalsta pasākumiem pagaidu shēmā iekļauti tādi pašreizējo pamatnostādņu pagaidu pielāgojumi kā īstermiņa eksporta kredīta apdrošināšanas noteikumu vienkāršošana un riska kapitāla ieguldījumu maksimālā pieļaujamā apjoma palielināšana.

32. Komisija līdz 2009. gada 31. decembrim bija apstiprinājusi 79 pasākumus uzņēmumu un darba vietu stabilizēšanai reālajā ekonomikā 25 dalībvalstīs²⁰.
33. Pagaidu shēma ir horizontāls instruments, ar kura starpniecību dalībvalstis var sniegt atbalstu visām krīzes ietekmētajām ekonomikas nozarēm, tostarp automobiļu rūpniecībai. Pagaidu shēma tika plaši izmantota automobiļu rūpniecības atbalstam. Nākamajos divos gados automobiļu rūpniecībā tāpat kā citās nozarēs ir iespējams saņemt atbalstu līdz EUR 500 000 vienam uzņēmumam (maza apjoma atbalstu), valsts garantijas aizdevumiem, subsidētus aizdevumus (tostarp īpaši videi nekaitīgiem automobiļiem) un atvieglotu mazo un vidējo uzņēmumu piekļuvi riska kapitālam. Daži no pagaidu shēmā paredzētajiem pasākumiem ir īpaši svarīgi automobiļu rūpniecībai, jo ļauj finansēt zemas emisijas transportlīdzekļu attīstības projektus.
34. Komisija apstiprināja Francijas, Apvienotās Karalistes, Spānijas, Vācijas un Itālijas paziņotos atbalsta pasākumus videi nekaitīgu produktu izstrādē²¹. Turklāt vairākas dalībvalstis, tostarp Francija, Apvienotā Karaliste, Vācija, Beļģija (Flandrijas reģions) un Rumānija, ir ieviesušas garantiju un/vai subsidētu aizdevumu shēmas, kas pieejamas automobiļu rūpniecībai (un arī citām nozarēm)²². Piemēram, Vācija piešķīra uzņēmumam *Opel* EUR 1,5 miljardu subsidētu aizdevumu pēc bankrota procesa uzsākšanas pret tā mātes uzņēmumu *General Motors*²³, savukārt Francija piešķīra EUR 3 miljardu subsidētu aizdevumu uzņēmumiem *Renault* un *PSA*²⁴. Komisija jūnijā apstiprināja arī Zviedrijas paziņoto valsts garantiju aizdevumam, ko Eiropas Investīciju banka (EIB) piešķīra uzņēmumam *Volvo Cars*²⁵.
35. Visbeidzot, saskaņā ar pagaidu shēmu dalībvalstīm līdz 31. oktobrim bija jāsniedz Komisijai informācija par šīs shēmas īstenošanu un efektivitāti banku kreditēšanas atjaunošanā un uzņēmumu atbalstīšanā²⁶. Komisija sagatavoja anketu ieinteresēto personu viedokļa noskaidrošanai, to publicējot Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē. Kopumā dalībvalstis atzina pagaidu shēmu par lietderīgu instrumentu, ar kura starpniecību uzņēmumiem varēja sniegt nozīmīgu atbalstu. Tās apstiprināja,

²⁰ Izņemot pagaidu pasākumus lauksaimniecības nozarē.

²¹ N11/2009 (Francija), N72/2009 (Apvienotā Karaliste), N140/2009 (Spānija), N426/2009 (Vācija) un N542/2009 (Itālija).

²² Sk., piemēram, N23/2009 (Francija), N71/2009 (Apvienotā Karaliste), N27/2009 (Vācija), N117/2009 (Flandrijas reģions/Beļģija), N286/2009 (Rumānija) par garantiju shēmām; N38/2009 (Vācija), N15/2009 (Francija) un N257/2009 (Apvienotā Karaliste) par subsidētu aizdevumu shēmām.

²³ Sk. http://www.bundesregierung.de/nn_774/Content/DE/Artikel/2009/11/2009-11-26-opel.html

²⁴ Sk. <http://www.gouvernement.fr/gouvernement/automobile-le-plan-d-aide-en-chiffres>

²⁵ Lietā N 80/2009 *Ford* meitasuzņēmums *Volvo Cars* pieprasīja EIB EUR 200 miljonu aizdevumu EUR 2 miljardus vērtam projektam videi nekaitīgo tehnoloģiju pētniecības un attīstības jomā. EIB aizdevuma piešķiršana bija atkarīga no tā, vai valsts izsniegs garantiju šim aizdevumam. Komisija 2009. gada 5. jūnijā apstiprināja paziņoto garantiju — 90 % no tās atbilstīgi pagaidu shēmai un 10 % kā atbalsta neskarta maksa par šo garantiju atbilda situācijai tirgū.

²⁶ Sk. 6. punktu Komisijas paziņojumā “Valsts atbalsta pasākumu pagaidu shēma, lai veicinātu piekļuvi finansējumam pašreizējās finanšu un ekonomiskās krīzes apstākļos” (OV C 16, 21.1.2009., 1. lpp.).

ka uzņēmumiem joprojām ir grūti piekļūt finansējumam un ka šī iemesla dēļ pagaidu shēmas darbības turpināšana arī 2010. gadā ir pamatota. Dalībvalstis galvenokārt izmantoja “500 tūkstošu” pasākumu (EUR 500 000 piešķiršana uzņēmumam) un subsidētās garantijas.

Piegādes un saistītās izmaksas

36. Laikā no 2008. gada oktobra līdz 2009. gada 31. decembrim Komisija pieņēma 73 lēmumus par 33 shēmām un 68 lēmumus par 38 bankām paredzētiem atsevišķiem pasākumiem. Šis 141 lēmums aptver 21 dalībvalsti. Steidzamības dēļ dažus no šiem lēmumiem pieņēma ļoti īsā laikā, lai novērstu domino efektu un nopietnu ES finanšu sistēmas sabrukumu.
37. Komisijas laikā no 2008. gada oktobra līdz 2009. gada beigām apstiprinātā finanšu iestādēm piešķirtā atbalsta kopsumma bija aptuveni EUR 3,63 triljoni (kas atbilst 29 % no 27 ES dalībvalstu IKP).
38. Attiecībā uz reālo ekonomiku Komisija līdz 2009. gada 31. decembrim apstiprināja 79 valsts atbalsta pasākumus 25 dalībvalstīs. No tiem 18 pasākumi attiecās uz garantijām, 11 pasākumi — uz īstermiņa eksporta kredīta pasākumiem, 9 — uz samazinātas procentu likmes aizdevumiem, 6 — uz riska kapitāla pasākumiem un 5 — uz samazinātas procentu likmes aizdevumiem videi nekaitīgu produktu izstrādei. Daudzi (30) apstiprinātie pasākumi bija saistīti ar tāda atbalsta piešķiršanu uzņēmumiem, kas nepārsniedz EUR 500 000.
39. Saskaņā ar valsts atbalsta rezultātu 2009. gada rudens apkopojumu finanšu un ekonomikas krīzes ietekmē kopējais atbalsta apjoms 2008. gadā pieauga no 0,5 % no IKP līdz 2,2 % no IKP vai EUR 279,6 miljardiem. Ar krīzi saistītais atbalsts veidoja aptuveni 1,7 % vai EUR 212,2 miljardus un attiecās vienīgi uz atbalstu finanšu iestādēm²⁷. Atbalstu reālajai ekonomikai saskaņā ar pagaidu shēmu dalībvalstis sāka piešķirt tikai 2009. gadā. Ja neņem vērā krīzes pasākumus, kopējā atbalsta summa 2008. gadā sasniedza 0,5 % no IKP vai EUR 67,4 miljardus, kas atbilst 2007. gada un iepriekšējo gadu līmenim. Atbalstu galvenokārt piešķīra horizontālu, vispārējām interesēm atbilstīgu mērķu sasniegšanai (vidēji 88 % no kopējā atbalsta apjoma); aptuveni divas trešdaļas šī apjoma bija reģionālais atbalsts, atbalsts pētniecībai un attīstībai un atbalsts vides aizsardzībai, savukārt atbalsts glābšanai un pārstrukturēšanai samazinājās. Lai gan 2009. gada dati vēl nav pieejami, maz ticams, ka ar finanšu līdzekļiem nesaistītā atbalsta apjoms un tā proporcionālā daļa 2009. gadā būtiski mainīsies.

Secinājumi

40. Piešķirtā valsts atbalsta labvēlīgā ietekme uz banku un apdrošināšanas nozari nav apšaubāma. Pievienotā likviditāte ir novērsusi finanšu sistēmas sabrukumu un veicinājusi tirgu atkārtotu atvēršanu, nodrošinājusi vairāk finanšu līdzekļu reālajai

²⁷ To Komisijas apstiprināto pasākumu maksimālais apjoms, kurus dalībvalstis 2008. gadā izstrādāja finanšu tirgus stabilizēšanai, sasniedza EUR 3 361 miljardu. Saskaņā ar dalībvalstu sniegtajiem gada pārskatiem dalībvalstu īstenoto pasākumu nominālvērtība sasniedza EUR 958 miljardus. Kā liecina sākotnējās aplēses, valsts atbalsta daļa 2008. gadā īstenotajos atbalsta pasākumos (kā to līdzekļu tuvinājums, kurus valsts piešķīra finanšu iestādēm) sasniedza EUR 212,2 miljardus.

ekonomikai un palīdzējusi finanšu tirgiem normalizēt tirgus darbību. Krīzes apstākļos konkurences politika ir veicinājusi finanšu stabilitāti un radījusi atbilstīgus apstākļus stabiliem finanšu tirgiem īstermiņā un ilgtermiņā. Komisijas savlaicīga iesaistīšanās ir ierobežojusi arī kredītu krīzes nelabvēlīgo ietekmi uz reālo ekonomiku. Ne mazāk svarīgi, ka konkurences noteikumi palīdzēja aizsargāt nodokļu maksātāju naudu.

41. Konkurences politika nav nemainīga politika — tajā tiek ņemtas vērā ekonomikas pārmaiņas. Šā stingro principu un elastīgo procesu apvienojuma dēļ konkurences politika un jo īpaši valsts atbalsts ir spējis konstruktīvi ietekmēt un stabilizēt ES finanšu sistēmu un reālo ekonomiku.

1. INSTRUMENTI

1.1. Valsts atbalsta kontrole

1.1.1. Noteikumu izstrāde un piemērošana

42. Valsts atbalsta rīcības plāna (VARP)²⁸ īstenošana 2009. gadā turpinājās, pieņemot norādījumus par atbalstu mācībām²⁹ un atbalstu nelabvēlīgā situācijā nonākušiem darba ņēmējiem un darba ņēmējiem ar invaliditāti³⁰. Tika pieņemti arī norādījumi par to, kā padziļināti novērtē lieliem ieguldījumu projektiem piešķirto reģionālo atbalstu³¹. Šajās pamatnostādnēs noteiktie principi pirmo reizi tika piemēroti *Dell Poland* lietā³², kurā Komisija secināja, ka *Dell* ieguldījumu projekts rūpnīcas izveidošanai Lodzā būtiski veicinātu reģionālo attīstību un ka šie ieguvumi būtu lielāki nekā iespējamā nelabvēlīgā ietekme uz konkurenci.
43. Turklāt Komisija izskaidroja atsevišķus vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu (VTNP) aspektus, interaktīva informācijas dienesta satvarā atbildot uz 16 jautājumiem³³.
44. Komisija pagarināja 2001. gada paziņojumā par kinematogrāfiju³⁴ noteikto valsts atbalsta novērtēšanas kritēriju piemērošanas termiņu līdz 2012. gada 31. decembrim³⁵.

²⁸ Valsts atbalsta rīcības plāns “Mazāks un mērķtiecīgāks valsts atbalsts: plāns valsts atbalsta reformai 2005.–2009. gadam” (COM(2005)107 galīgā redakcija, 7.6.2005.).

²⁹ Komisijas paziņojums “Kritēriji saderīguma analīzei attiecībā uz valsts atbalstu mācībām gadījumos, uz kuriem attiecas prasība par paziņošanu” (OV C 188, 11.8.2009., 1. lpp.).

³⁰ Komisijas paziņojums “Kritēriji saderīguma analīzei attiecībā uz valsts atbalstu nelabvēlīgā situācijā esošu darba ņēmēju un darba ņēmēju ar invaliditāti nodarbināšanai” (OV C 188, 11.8.2009., 6. lpp.).

³¹ Komisijas paziņojums attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam (OV C 223, 16.9.2009., 3. lpp.).

³² C 46/2008.

³³ http://ec.europa.eu/services_general_interest/registration/form_en.html

³⁴ Paziņojums par atsevišķiem juridiskajiem aspektiem saistībā ar kinematogrāfijas un citiem audiovizuālajiem darbiem, OV C 43, 16.2.2002., 6. lpp.

³⁵ Komisijas paziņojums par valsts atbalsta vērtēšanas kritērijiem, kas ietverti komisijas 2001. gada 26. septembra paziņojumā par atsevišķiem juridiskajiem aspektiem saistībā ar kinematogrāfijas un citiem audiovizuālajiem darbiem (Paziņojums par kinematogrāfiju), OV C 31, 7.2.2009., 1. lpp.

45. Pašreizējo Kopienas pamatnostādņu par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai darbības termiņu Komisija pagarināja līdz 2012. gada oktobrim³⁶. Saskaņā ar šīm pamatnostādnēm Komisija atļāva Polijai piešķirt atbalstu Gdanskas kuģu būvētavai un pabeidza 2005. gada jūnijā sāktu padziļināto izmeklēšanu.
46. Jūlijā tika pieņemts arī pārskatītais Apraides paziņojums, lai viestu lielāku skaidrību par Komisijas veikto novērtēšanu attiecībā uz valsts finansēto jauno informācijas nesēju pakalpojumiem³⁷.
47. Septembrī Komisija pieņēma Pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātrai izvēršanai paredzēto valsts finansējumu un izskatīja arī jautājumu par valsts finansējumu tā dēvēto jaunās paaudzes platjoslas tīklu izvēršanai³⁸. Šo pasākumu mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgu platjoslas pārklājumu par Eiropas iedzīvotājiem pieņemamām cenām.

1.1.2. Valsts atbalsta pārbaude — vienkāršošanas pasākumu kopums

48. Vienkāršošanas pasākumu kopums stājās spēkā 1. septembrī. Pasākumu kopumu veido paraugprakses kodekss³⁹ un paziņojums par vienkāršotu procedūru⁴⁰; abu dokumentu mērķis ir uzlabot Komisijas valsts atbalsta procedūru efektivitāti, pārredzamību un prognozējamību.

1.1.3. Atgūšanas politika

49. Nelikumīga valsts atbalsta atgūšana nav sods, bet gan līdzeklis tās situācijas atjaunošanai, kas bija pirms neatļautā un nelikumīgā atbalsta piešķiršanas. Līdz 31. decembrim atgūtā neatļautā un neatbilstīgā atbalsta summa no EUR 2,3 miljardiem 2004. gada decembrī bija pieaugusi līdz EUR 10,4 miljardiem. Attiecīgi mainījies ir tā neatļautā un neatbilstīgā atbalsta procentuālais īpatsvars, kurš vēl ir jāatgūst (no 75 % 2004. gada beigās līdz 12 % 2009. gada 31. decembrī). Tomēr laikā no 2008. gada līdz 2009. gadam kopējās atgūtās summas īpatsvars ir nedaudz samazinājies (no 90,9 % līdz 88 %), jo 2009. gadā tika pieņemti septiņi jauni atgūšanas lēmumi un vairākos 2008. gada lēmumos ir minētas lielas atbalsta summas⁴¹.

³⁶ Komisijas paziņojums par darbības termiņa pagarināšanu attiecībā uz Kopienas pamatnostādnēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV C 156, 9.7.2009., 3. lpp.).

³⁷ Komisijas 2009. gada 2. jūlija paziņojums par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu sabiedriskajai apraidei, OV C 257, 27.10.2009.

³⁸ Kopienas pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu, OV C 235, 30.9.2009., 7. lpp.

³⁹ Paraugprakses kodekss par valsts atbalsta pārbaudes procedūru izpildi (OV C 136, 16.6.2009., 13.–20. lpp.).

⁴⁰ Komisijas paziņojums par vienkāršotu procedūru dažu valsts atbalsta veidu izskatīšanai (OV C 136, 16.6.2009., 3.–12. lpp.).

⁴¹ Komisija ne vienmēr spēj aprēķināt atgūstamo atbalsta summu (šādos gadījumos Komisijas lēmumos tiek iekļauta informācija, pamatojoties uz kuru dalībvalsts var noteikt atbalsta summu).

1.1.4. Valsts atbalsta tiesību normu piemērošana valstu tiesās

50. Komisija aprīlī izdeva jaunu paziņojumu par valsts atbalsta tiesību normu piemērošanu valstu tiesās⁴². Šajā paziņojumā ir sniegti sīkāki norādījumi par visiem aspektiem, kas saistīti ar valsts atbalsta tiesību normu piemērošanu privāttiesību jomā. Tādējādi Komisija piedāvā valstu tiesām praktiskāku un ērtāku palīdzību ikdienas darbā, jo valstu tiesneši var lūgt Komisijai tās rīcībā esošo informāciju un/vai tās viedokli ar valsts atbalsta noteikumu piemērošanu saistītos jautājumos.

1.1.5. Valsts atbalsta pasākumu uzraudzība

51. Kopš 2006. gada Komisija ir pastiprinājusi “*ex post* uzraudzību” attiecībā uz galvenajiem grupu atbrīvojuma regulās (GAR) minētajiem atbalsta veidiem, tāpēc paziņošanas pienākums vairs netiek piemērots. Pirmo trīs uzraudzības gadu analīzē secināts, ka kopumā daļa no īstenotās valsts atbalsta struktūras (shēmas un grupu atbrīvojuma regulas) darbojas apmierinoši. Visas dalībvalstis sadarbojas ar Komisiju, tomēr daudzas no tām pieprasīto informāciju iesniedza ar ievērojamu kavēšanos. Uzraudzības pasākumu likumība ir apstiprināta Pirmās instances tiesas spriedumā⁴³.

1.1.6. Horizontālais valsts atbalsts

52. Komisija 2009. gadā apstiprināja 29 atbalsta shēmas un pieņēma četrus lēmumus par atbalsta neesamību, pamatojoties uz Kopienas nostādnēm par valsts atbalstu pētniecībai, attīstībai un inovācijai⁴⁴; šos pasākumus veidoja 19 tipiskas pētniecības un attīstības shēmas, divas uz inovāciju vērstas shēmas, bet 12 bija jauktas shēmas, apvienojot pētniecības un attīstības mērķus. Pēc padziļināta ekonomiskā novērtējuma Komisija deviņos gadījumos nolēma neiebildt individuāli paziņojama atbalsta piešķiršanai lieliem pētniecības un attīstības projektiem. Turklāt tā izskatīja iesniegto informāciju par tāda atbalsta piešķiršanu 73 citiem pētniecības un attīstības projektiem, kas pārsniedza EUR 3 miljonus, lai gan uz to neattiecās individuālās paziņošanas pienākums.

53. Pētniecības un attīstības projektiem saskaņā ar vispārējo grupu atbrīvojuma regulu⁴⁵ 51 shēma piešķirtajā valsts atbalstā bija paredzēta fundamentālu pētījumu atbalstam, 186 — rūpnieciskiem pētījumiem, bet 181 shēma — eksperimentālai izstrādei. Vienlaikus vispārējo grupu atbrīvojuma regulu dalībvalstis piemēroja arī attiecībā uz jauninājumu veicināšanas pasākumiem; no tiem 57 pasākumi bija saistīti ar mazo un vidējo uzņēmumu rūpnieciskā īpašuma tiesībām, 26 pasākumi — ar jauniem novatoriskiem uzņēmumiem, 47 — ar konsultāciju un atbalsta pakalpojumiem jauninājumu jomā, bet 23 pasākumi — ar augsti kvalificēta personāla nodarbināšanu uz noteiktu laiku.

54. Vides aizsardzības jomā Komisija apstiprināja 34 atbalsta shēmas un četrus individuālus pieteikumus — to lielākā daļa atbilda Vides aizsardzības atbalsta pamatnostādnēm⁴⁶. Vienā gadījumā Komisija pasākumu neatzina par valsts atbalstu. Turklāt, veicot oficiālu izmeklēšanas procedūru, Komisija pieņēma divus

⁴² OV C 85, 9.4.2009., 1. lpp.

⁴³ Spriedums lietā T-376/07, Vācija pret Komisiju, 25.11.2009.

⁴⁴ OV C 323, 30.12.2006., 1. lpp.

⁴⁵ OV L 214, 9.8.2008., 3. lpp.

⁴⁶ OV C 82, 1.4.2008., 1. lpp.

nelabvēlīgus lēmumus, vienu lēmumu ar nosacījumiem, kā arī vienu labvēlīgu lēmumu. Vienlaikus Komisija nolēma sākt oficiālu izmeklēšanu četrās citās ar vides aizsardzības atbalstu saistītās lietās.

55. Attiecībā uz riska kapitāla finansējumu maziem un vidējiem uzņēmumiem Komisija papildus sešām saskaņā ar pagaidu shēmu atļautām atbalsta shēmām 25 pasākumus apstiprināja atbilstīgi Riska kapitāla pamatnostādņem⁴⁷; no tiem 16 pasākumi atbilda drošas zonas noteikumiem, kas paredz vienkāršāku novērtēšanas procedūru. Septiņās citās lietās Komisija veica pasākumu saderības padziļinātu novērtēšanu un atlikušajās divās lietās konstatēja, ka minētie pasākumi nav saistīti ar valsts atbalstu. Turklāt saskaņā ar vispārējo grupu atbrīvojuma regulu 2009. gadā papildus tika ieviestas 13 atbalsta shēmas, ko dalībvalstis sāka izmantot arī riska kapitāla vajadzībām.
56. Komisija kopumā tika informēta par 971 atbalsta pasākumu, kas 2009. gadā ieviests saskaņā ar vispārējo grupu atbrīvojuma regulu. Papildus iepriekš minētajiem mērķiem šie atbrīvotie atbalsta pasākumi ietvēra arī nodarbinātības, mācību, vides aizsardzības vajadzību⁴⁸ un reģionālo atbalstu.
57. Pamatojoties galvenokārt uz Valsts reģionālā atbalsta pamatnostādņem 2007.–2013. gadam⁴⁹, Komisija 2009. gadā apstiprināja 45 shēmas reģionālā atbalsta jomā. Komisija apstiprināja arī 12 *ad hoc* atbalsta pasākumus atsevišķiem uzņēmumiem saistībā ar plānotajiem ieguldījumiem Reģionālā atbalsta plānā 2007.–2013. gadam norādītajās jomās⁵⁰. Pamatojoties uz minētajām Valsts reģionālā atbalsta pamatnostādņem 2007.–2013. gadam, tika apstiprināts valsts atbalsts deviņiem lieliem ieguldījumu projektiem⁵¹ un sāka oficiāla izmeklēšanas procedūra attiecībā uz citiem diviem šādiem projektiem⁵², kā arī viena *ad hoc* reģionālā atbalsta lieta⁵³. Komisija ar labvēlīgu lēmumu pabeidza oficiālās izmeklēšanas procedūru attiecībā uz diviem lieliem ieguldījumu projektiem⁵⁴.
58. Saskaņā ar pagaidu shēmu Komisija 2009. gadā pieņēma 30 lēmumus, ar kuriem apstiprināja ierobežotu skaitu saderīgu atbalsta shēmu, 15 lēmumus, ar kuriem apstiprināja valsts atbalsta piešķiršanu garantijas formā, un deviņus lēmumus, ar kuriem apstiprināja valsts atbalsta piešķiršanu subsidētu procentu likmju formā.

⁴⁷ OV C 194, 18.8.2006., 2. lpp.

⁴⁸ 124 atbalsta pasākumi; papildu informācija būs pieejama 2010. gadā, pamatojoties uz valstu gada ziņojumiem par 2009. gadu.

⁴⁹ OV C 54, 4.3.2006.

⁵⁰ Lēmumi pieejami tīmekļa vietnē http://ec.europa.eu/competition/state_aid/regional_aid/regional_aid.html

⁵¹ Enerģētikas nozarē — lieta N538/2008 *Ersol Thin Film*, lieta N453/2008 *Sunfilm AG*, lieta N539/2008 *ASI Industries/Ersol Solar Energy*, lieta N180/2009 *EnPlus Centrale Termoelettrica di San Severo*. Autorūpniecībā — lieta N473/2008 *Ford España*, lieta N671/2008 Atbalsts *Mercedes Benz* ražošanai Ungārijā, lieta N635/2008 *Fiat Sicīlija*, lieta N674/2008 *Volkswagen* Slovākijā. Papīra rūpniecības nozarē — lieta N203/2008 *Hamburger Spremberg GmbH*.

⁵² Lieta N113/2009 Atbalsts *Audi Hungaria Motor Ltd*, lieta N588/2008 *Petróleos de Portugal* — *Petrogal S.A.*

⁵³ Lieta N357/2008 *Fri-el Acerra s.r.l.*

⁵⁴ Lieta C21/2008 *Sovello Ag* (bijušais *EverQ*) un lieta N46/2008 Atbalsts *Dell* Polijā.

1.1.7. Valsts atbalsts ogļu nozarei

59. Komisija 2009. gada decembrī apstiprināja atbalstu ogļrūpniecībai Vācijā⁵⁵, Slovēnijā⁵⁶ un Spānijā⁵⁷. Šo atbalsta shēmu mērķis ir veicināt piekļuvi ogļu atradnēm un pārstrukturēt ogļrūpniecību šajās valstīs.
60. Ņemot vērā Regulas 1407/2002⁵⁸ piemērošanas termiņa beigu (2010. gada 31. decembris) tuvošanos, Komisija veica sabiedrisku apspriešanu par turpmākām politikas attīstības iespējām ogļrūpniecības atbalsta jomā⁵⁹.

1.1.8. Valsts atbalsts lauksaimniecības nozarē

61. Komisija novērtē valsts atbalstu, kas lauksaimniecībai un mežsaimniecības nozarei piešķirts, pamatojoties uz pamatnostādņiem attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē 2007.–2013. gadā⁶⁰. Komisija 2009. gadā reģistrēja 139 jaunas valsts atbalsta lietas un pieņēma 146 lēmumus.
62. Saistībā ar pagaidu shēmas grozījumu maksimālo atbalsta summu lauksaimniecības uzņēmumiem līdz 2010. gada 31. decembrim drīkst piešķirt tikai vienu reizi. Ikviens atsevišķu uzņēmumu kopš 2008. gada sākuma atbilstīgi Komisijas Regulai (EK) Nr. 1535/2007⁶¹ saņemtais *de minimis* atbalsts ir jāatskaita no minētās summas.

1.2. Pretmonopols — LESD 101., 102. un 106. pants

1.2.1. Noteikumu izstrāde un piemērošana

Ziņojums par Regulas Nr. 1/2003 darbību

63. Komisija 29. aprīlī pieņēma Ziņojumu par Padomes Regulas Nr. 1/2003 darbību⁶². Ziņojumā izvērtēti ES pretmonopola īstenošanas noteikumu modernizācijas rezultāti, kas sasniegti kopš regulas stāšanās spēkā 2004. gada 1. maijā. Tajā izklāstīta pieredze visās galvenajās regulā iekļautajās jomās un novērtēts ar jaunajiem instrumentiem un darbības paņēmieniem sasniegtais progress. Ziņojumā arī norādīti vairāki sīkāk izvērtējami aspekti.

ES pretmonopola noteikumu piemērošana privāttiesību jomā

64. ES pretmonopola noteikumiem ir tieša iedarbība; tie piešķir tiesības personām, tostarp tiesības uz zaudējumu kompensāciju, kuras var īstenot valstu tiesās

⁵⁵ Lieta N563/2008 Atbalsts Vācijas akmeņogļu rūpniecībai 2008. gadā (OV C 199, 25.8.2009., 1. lpp.).

⁵⁶ Lieta N347/2009 — Slovēnijas Republika, *Baňa Dolina a.s.*

⁵⁷ Lieta NN20/2009, ex N647/2008 Atbalsts ogļrūpniecībai 2008.-2010. gadā (OV C 234, 29.9.2009., 5. lpp.).

⁵⁸ OV L 205, 02.08.2002., 1. lpp.

⁵⁹ http://ec.europa.eu/energy/coal/consultations/2009_07_15_en.htm

⁶⁰ Kopienas pamatnostādnes attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē 2007.–2013. gadā (OV C 319, 27.12.2006., 1. lpp.).

⁶¹ Komisijas 2007. gada 21. decembra Regula (EK) Nr. 1535/2007 par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības produktu ražošanas nozarē (OV L 337, 21.12.2007., 35. lpp.).

⁶² COM(2009)206 galīgā redakcija, papildināta ar Komisijas dienestu darba dokumentu SEC(2009)574 galīgā redakcija.

(piemērošana privāttiesību jomā). Komisija sāka politikas projektu, lai nodrošinātu ES pretmonopola zaudējumu atlīdzināšanas prasību efektivitāti un 2008. gadā pieņēma Balto grāmatu par zaudējumu atlīdzināšanas prasībām EK konkurences noteikumu pārkāpumu gadījumā⁶³, izvirzot konkrētus ierosinājumus. Baltajā grāmatā iekļauti šādi ierosinājumi: i) skaidri jānosaka iesniedzamo zaudējumu atlīdzināšanas prasību veidi un tas, kam ir tiesības šādas prasības iesniegt; ii) jāveicina patērētāju un citu netieši cietušo tiesību aizsardzība gadījumos, kad uz tiem attiecināma nelikumīgu pārkāpumu; iii) jāuzlabo izrietošu zaudējumu atlīdzināšanas prasību efektivitāte, nosakot, ka valsts konkurences iestāžu galīgais lēmums par pārkāpumu ir pietiekams pārkāpuma pierādījums; iv) jānodrošina prasītājiem iespēja piekļūt pierādījumiem, izmantojot informācijas izpaušanu tiesā; v) jānodrošina efektīva kolektīva tiesiskā aizsardzība un vii) jāpieņem noteikumi, lai nodrošinātu labu mijiedarbību piemērošanā privāttiesību un publisko tiesību jomā, tostarp iecietības programmu aizsardzību.

65. Gan Eiropas Parlaments, gan Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 2009. gada martā pieņēma atzinumus, kuros atbalstīja Baltajā grāmatā izklāstīto pieeju. Komisijas dienesti ir sākuši izstrādāt tehniskos instrumentus Baltās grāmatas mērķu īstenošanai, ņemot vērā arī attiecīgi sabiedriskajā apspriešanā saņemtos atzinumus un komentārus. Komisijas dienesti ir sākuši izstrādāt arī nesaistošus norādījumus par zaudējumu aprēķināšanu.

Karteli

66. Komisija 2009. gadā pieņēma sešus lēmumus par karteļiem⁶⁴, piemērojot 43 uzņēmumiem sodu EUR 1,62 miljardu apmērā⁶⁵. Tā turpināja pievērst lielu uzmanību karteļu atklāšanai, izmeklēšanai un sodīšanai. Pirmo reizi lēmumus par karteļiem Komisija pieņēma attiecībā uz uzņēmumiem Slovēnijā un Slovākijā (*Kalcija karbīda* lieta saistībā ar kalcija karbīda pulveri un granulām gāzes un metalurģijas nozarei). Cīņa pret starptautiska līmeņa karteļiem izrādījās ļoti veiksmīga, par ko liecina lēmumi, kas pieņemti lietā *Jūras cauruļvadi*⁶⁶ (tirgus sadalīšanās un cenu noteikšanās iesaistīts kartelis, kura darbība attiecas uz jūras cauruļvadiem, ko izmanto naftas un citu naftas produktu iekraušanai no krasta kuģos un izkraušanai no kuģiem krastā, šajā jomā ES sadarbojoties ar ASV, Apvienoto Karalisti un Japānu), lietā *Spēka transformatori*⁶⁷ (Eiropas un Japānas ražotāju tirgus sadales vienošanās attiecībā uz spēka transformatoriem, autotransformatoriem un šunta reaktoriem ar sprieguma diapazonu no 380 kV) un lietā *Siltuma stabilizatori* (tirgus sadalīšanās un cenu noteikšanās iesaistīts kartelis, kura darbība saistās ar plastmasas piedevām, iekļaujot ES, ASV un Šveices uzņēmumus).

⁶³ COM(2008)165 galīgā redakcija, sk.

<http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actionsdamages/index.html>

⁶⁴ Lieta COMP/39406 *Jūras cauruļvadi*; lieta COMP/39401 *E.on/GDF*; lieta COMP/39396 *Kalcija karbīds*; lieta COMP/37956 *Betona stiegras (atkārtota pieņemšana)*; COMP/39129 *Spēka transformatori* un COMP/38589 *Siltuma stabilizatori*.

⁶⁵ Tostarp attiecībā uz uzņēmumiem, kuriem netika piemērots sods, piemēram, attiecībā uz atbrīvojuma pieteikuma iesniedzējiem. Ja lēmums attiecas uz vairākām vienai grupai piederošām juridiskām personām, šīs personas uzskata par vienu personu.

⁶⁶ Sk. 2007. gada konkurences ziņojuma 43. lpp.

⁶⁷ [Sk. IP/09/1432.](http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actionsdamages/index.html)

67. Pēc tam, kad Pirmās instances tiesa 2007. gadā anulēja lēmumu lietā *Betona stiegras*⁶⁸, Komisija 30. septembrī atkārtoti pieņēma sākotnējo 2002. gada lēmumu, saglabājot tajā visus astoņus uzņēmumus un piespriežot tiem gandrīz identisku soda naudu⁶⁹.

Citi līgumi un saskaņotas darbības

68. Piemērojot pretmonopola noteikumus ar karteliem nesaistītās lietās, Komisija 14. oktobrī pieņēma saistību lēmumu⁷⁰, ar ko atzina juridiskās saistības, kuras Starptautiskās klasificēšanas sabiedrību apvienība (*IACS*) piedāvāja, lai novērstu bažas, kas radušās, veicot izmeklēšanu pasaules kuģu klasifikācijas tirgū saskaņā ar EK līguma 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu.
69. Ņemot vērā, ka vairākām grupu atbrīvojuma regulām un attiecīgajā gadījumā arī ar tām saistītajiem LESD 101. panta piemērošanas norādījumiem tuvojās piemērošanas termiņa beigas, 2009. gadā šie dokumenti tika pārskatīti. Proti, tika pārskatītas ar vertikāliem un horizontāliem līgumiem saistītās grupu atbrīvojumu regulas, “apdrošināšanas” grupu atbrīvojuma regula⁷¹ (sk. 2.1. sadaļu) un “autotransporta” grupu atbrīvojuma regula (sk. 2.9. sadaļu).
70. Attiecībā uz vertikāliem līgumiem Komisija jūlijā sagatavoja grupu atbrīvojuma regulas projektu un sabiedriskās apspriešanas norādījumus. Tā piedāvāja saglabāt pašreizējo noteikumu būtību, vienlaikus pielāgojot un uzlabojot tos atbilstīgi tirgus attīstības tendencēm, jo īpaši, ņemot vērā pircēju ietekmi uz tirgu un tiešsaistē veikto pārdošanas darījumu skaita nepārtraukto pieaugumu.
71. Horizontālo līgumu jomā pamatnostādņu⁷² pārskatīšana ir saistīta ar “specializācijas līgumu grupu atbrīvojuma regulas”⁷³ un “pētniecības un attīstības līgumu grupu atbrīvojuma regulas”⁷⁴ pārskatīšanu. Horizontālās pamatnostādnes attiecas ne tikai uz specializācijas un pētniecības un attīstības līgumiem, bet arī uz citiem līgumu veidiem, piemēram, uz ražošanas, tirdzniecības un kopīgiem pirkuma līgumiem.
72. Tika pieņemta arī Regula (EK) Nr. 906/2009 par EK līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu dažām kuģu līnijasatiksmes uzņēmumu nolīgumu, lēmumu un saskaņotu darbību kategorijām (konsorcijiem)⁷⁵. Šajā regulā atļauta līnijasatiksmes uzņēmumu sadarbība kopīgu līnijasatiksmes pakalpojumu sniegšanā atbilstīgi izklāstītajiem nosacījumiem. Šāds sadarbības veids ir izslēgts no ES konkurences noteikumu

⁶⁸ T-77/03, *Feralpi Siderugica SpA/Komisija*, 2007, ECR II-139. Publicēts kopsavilkums.

⁶⁹ Atkārtoti pieņemtajā lēmumā Komisija piesprieda EUR 83 250 miljonu soda naudu, vienam uzņēmumam samazinot soda naudu no EUR 16 140 miljoniem līdz EUR 14 350 miljoniem, ņemot vērā, ka šā uzņēmuma relatīvais lielums bija samazinājies. [Sk. IP/09/1389](#).

⁷⁰ Lieta [COMP/39416 Kuģu klasifikācija](#).

⁷¹ Komisijas 2003. gada 27. februāra Regula (EK) Nr. 358/2003 par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu dažām līgumu, lēmumu un saskaņotu darbību kategorijām apdrošināšanas nozarē ([OV L 53, 28.2.2003, 8.](#) lpp.).

⁷² Komisijas paziņojums “Pamatnostādnes par 81. panta piemērojamību horizontālās sadarbības nolīgumiem” (OV C 3, 6.1.2001., 2. lpp.).

⁷³ Komisijas 2000. gada 29. novembra Regula (EK) Nr. 2658/2000 par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu specializācijas līgumu kategorijām (OV L 304, 5.12.2000., 3. lpp.).

⁷⁴ Komisijas 2000. gada 29. novembra Regula (EK) Nr. 2659/2000 par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu pētniecības un attīstības līgumiem (OV L 304, 5.12.2000., 7. lpp.).

⁷⁵ OV L 256, 29.9.2009., 31. lpp.

piemērošanas jomas kopš 1995. gada. Jaunā regula stājas spēkā 2010. gada 25. aprīlī, un to piemēro piecus gadus.

Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana (LESD 102. pants)

73. Komisijas norādījumi par tās prioritātēm EK līguma 82. panta piemērošanā dominējošu uzņēmumu ļaunprātīgai, izslēdzošai rīcībai tika publicēti *Oficiālajā Vēstnesī* (OV) 24. februārī⁷⁶.
74. Komisija pieņēma galīgus lēmumus ar enerģētikas (*RWE* un *GdF*) un IT (*Intel*, *Microsoft* un *Rambus*) nozarēm saistītās lietās. Tā nolēma ierosināt lietu arī elektronisko sakaru (Polijas un Slovākijas operatori platjoslas pakalpojumu tirgū) un finanšu pakalpojumu (*Standard & Poor's* un *Thomson Reuters*) nozarē. Sīkāka informācija šajā ziņojumā ir pieejama attiecīgajai nozarei veltītajā sadaļā.

1.3. Valstu pasākumi (valsts uzņēmumi/uzņēmumi ar ekskluzīvām un īpašām tiesībām — LESD 106. pants)

75. Komisija 2. februārī nosūtīja Slovākijas Republikai pamatotu atzinumu⁷⁷, pieprasot nodrošināt tās Konkurences likuma atbilstību ES tiesību aktiem. Procedūra par valsts pienākumu neizpildi tika slēgta 25. jūnijā⁷⁸ pēc apstrīdētās tiesību normas pilnīgas atcelšanas no 1. jūnija. Pret Slovākijas Republiku joprojām tiek turpināta procedūra par valsts pienākumu neizpildi saistībā ar Komisijas 2008. gada lēmuma par Slovākijas tiesību aktiem pasta pakalpojumu nozarē⁷⁹ neieviešanu.
76. Augustā Komisija pieņēma lēmumu, ar ko apstiprināja Grieķijas apņemšanos nodrošināt taisnīgu piekļuvi Grieķijas brūnoglū atradnēm⁸⁰.
77. Pēc tam, kad bankas atvēra “*Livret A*” izplatīšanu, oktobrī tika slēgta procedūra par valsts pienākumu neizpildi, kuru 2007. gadā uzsāka pret Franciju.

1.4. Apvienošanās kontrole

1.4.1. Noteikumu izstrāde un piemērošana

78. Paziņoto apvienošanās gadījumu skaits 2009. gadā bija zemāks par iepriekšējos gados reģistrēto līmeni. Kopā Komisijai tika paziņoti 259 darījumi un pieņemti 243 galīgi lēmumi. No šiem galīgajiem lēmumiem 225 darījumi tika apstiprināti bez nosacījumiem pirmajā posmā, 82 lēmumi tika apstiprināti bez nosacījumiem parastā kārtībā un 143 (63,6 %) tika apstiprināti vienkāršotā kārtībā. Lietas izskatīšanas pirmajā posmā 13 darījumi tika atļauti ar nosacījumiem. Piecos gadījumos Komisija ierosināja lietas izskatīšanas otro posmu, un tajā 3 lēmumi tika pieņemti ar

⁷⁶ OV C 45, 24.2.2009., 7. lpp.

⁷⁷ [Sk. paziņojumu presei IP/09/200](#), 2.2.2009.

⁷⁸ Sk. paziņojumu presei [IP/09/1182](#), 23.7.2009. Šīs lietas veiksmīgs atrisinājums seko procedūrai par valsts pienākumu neizpildi pret Čehiju, kurā 2007. gadā tika atceltas līdzīgas neatbilstīgas tiesību normas.

⁷⁹ Lieta COMP/39562, *Slovākijas tiesību akti pasta pakalpojumu nozarē* ([OV C 322](#), 17.12.2008., 10. lpp.) Sk. arī paziņojumu presei [IP/08/1467](#), 07.10.2008.

⁸⁰ OV C 243, 10.10.2009., 5. lpp.

nosacījumiem. Otrajā posmā tika atsauktas divas lietas, bet pirmajā posmā — sešas lietas. Aizlieguma lēmumi šajā gadā netika pieņemti.

1.4.2. 21. pants

79. Pamatojoties uz juridisko varu, kas noteikta EK Apvienošanās regulas 21. panta 4. punktā, Komisija var iejaukties, lai atturētu dalībvalstis un neļautu tām nepamatoti liegt citu dalībvalstu uzņēmumiem tiesības pārņemt vietējos uzņēmumus vai ierobežot šīs tiesības. Minētajā punktā ir noteikta arī procesuāla kārtība viedokļu savlaicīgai apmaiņai starp dalībvalstīm, lai tās iejaukšanās, kuru pamatā ir protekcionisma apsvērumi, nošķirtu no patiesiem centieniem nodrošināt likumīgas sabiedrības intereses (kas nav saistītas ar konkurenci). Visā tā pastāvēšanas laikā 21. pants ir piemērots mazāk nekā 20 gadījumos. Pēc 21. panta biežākas piemērošanas laikposma 2009. gadā neviena lieta uz šā panta pamata netika ierosināta.

1.4.3. Apvienošanās ziņojums

80. Komisija iesniedza Padomei ziņojumu par Apvienošanās regulas⁸¹ (ECMR) piemērošanu piecus gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā. Ziņojumā secināts, ka kopumā jurisdikcijas robežas un korektīvie mehānismi ir nodrošinājuši piemērotu tiesisko regulējumu lietu elastīgai sadalei un pārdalei starp Komisiju un valstu konkurences iestādēm. Ziņojumā arī konstatēts, ka pēcpaziņošanas mehānismi joprojām ir lietderīgi lietu pārdalē neatkarīgi no tā, ka tika ieviesti pirmspaziņošanas mehānismi.

81. Visbeidzot, ziņojumā norādītas jomas, kurās ir iespējams veikt uzlabojumus, piemēram, “divu trešdaļu noteikuma” darbība, trim vai vairāk valstu konkurences iestādēm paziņotu lietu apstrāde (“vienas pieturas aģentūras” princips) un jautājums par piemērojamo valsts noteikumu turpmāku konvergenci ar Kopienas noteikumiem.

2. NOZARU ATTĪSTĪBA

2.1. Finanšu pakalpojumi

82. Finanšu tirgiem ir būtiska nozīme mūsdienu ekonomiku darbības nodrošināšanā. Finanšu nozarei šis ir bijis īpaši sarežģīts gads, un Komisija ir uzņēmusies vadošo lomu, nodrošinot tiesisko noteiktību valsts atbalsta un apvienošanās kontroles jomā⁸².

83. Finanšu tirgus datu izplatīšanas jomā oficiāla procedūra tika sākota pret *Standart & Poor*, pamatojoties uz aizdomām par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu attiecībā uz vērtspapīru identifikācijas numura — *ISIN* koda — piešķiršanu un licencēšanu⁸³. Komisija sāka oficiālu procedūru arī pret *Thomson Reuters* saistībā ar *RIC* izmantošanu⁸⁴.

⁸¹ Komisijas paziņojums Padomei par Regulas Nr. 139/2004 darbību un pievienotais Komisijas dienestu darba dokuments, 2009. gada 18. jūnijs (COM(2009)281 galīgā redakcija).

⁸² Sīkāka informācija ir sniegta šā ziņojuma pamatnodaļā.

⁸³ *ISIN* ir starptautiski vērtspapīru identifikācijas numuri, un tos reglamentē Starptautiskās Standartizācijas organizācijas (*ISO*) standarts 6166. Tie ir nepieciešami vairākām finanšu iestāžu darbībām (piemēram,

84. Komisija 2008. gadā uzsāka izmeklēšanu attiecībā uz *VISA Europe* pārrobežu daudzpusējas savstarpējas apmaiņas maksām, un aprīlī tā nosūtīja iebildumus. Maijā Komisija pasūtīja ārēju pētījumu par skaidrā naudā veiktu maksājumu radīto izmaksu salīdzinājumu ar izmaksām maksājumiem ar kartēm.
85. Komisija turpināja cieši uzraudzīt tā aizlieguma lēmuma izpildi, kurš 2007. gadā tika pieņemts attiecībā uz *MasterCard* pārrobežu daudzpusējas savstarpējas apmaiņas maksām. Aprīlī *MasterCard* apņēmas atkārtoti ieviest ievērojami zemākas pārrobežu daudzpusējas savstarpējas apmaiņas maksas⁸⁵, lai atceltu shēmas maksu paaugstinājumus, un grozīt savus sistēmas noteikumus, lai uzlabotu pārredzamību un konkurenci maksājumu karšu tirgū⁸⁶. Šo saistību īstenošanu cieši uzrauga neatkarīga pilnvarota persona.
86. Komisija veica pašreizējās Apdrošināšanas grupu atbrīvojuma regulas⁸⁷ darbības pārbaudi pirms tās darbības termiņa beigām 2010. gada 31. martā. Pamatojoties uz pārbaudē iegūtajiem pierādījumiem, grupu atbrīvojuma regulas projektā atjaunots atbrīvojums divām līgumu kategorijām — kopīgas kompilācijas, tabulas un pētījumi un līgumi par kopapdrošināšanas un pārpadrošināšanas fondiem. Projektu 5. oktobrī publicēja astoņas nedēļas ilgi apspriešanai.
87. *SEPA* (vienotā euro maksājumu telpa) bija svarīgs pretmonopola politikas aizstāvju darbības virziens finanšu pakalpojumu jomā. *SEPA* ir pašregulējoša iniciatīva, kuru ievieša Eiropas banku nozare un vada Eiropas Maksājumu padome (*EPC*), lai pakāpeniski izveidotu integrētu euro maksājumu zonu un nodrošinātu, ka pārrobežu maksājumi kļūst tikpat ērti un efektīvi kā vietējie maksājumi.
88. 2009. gadā notika neoficiālas apspriedes ar diviem iespējamajiem jaunajiem dalībniekiem, proti, ar *Payfair* un *Monnet*, lai noskaidrotu to plānoto finansēšanas mehānismu atbilstību konkurences noteikumiem un veicinātu efektīvu, ar *SEPA* saderīgu konkurenci maksājumu karšu tirgū.
89. Ar *EPC* 2007. gadā aizsāktais dialogs turpinājās 2009. gadā, galveno uzmanību veltot *SEPA* tiešā debeta shēmas (*SDD*) daudzpusējas savstarpējās apmaiņas maksām, *EPC* un shēmu pārvaldības aspektiem, kā arī standartizācijai. Martā Komisija un *ECB* nāca klajā ar kopīgu paziņojumu, kurā izskaidroja *SEPA* tiešā debeta maksājumu finansēšanas principus, tostarp iespēju atsevišķās dalībvalstīs uz laiku noteikt daudzpusējas savstarpējās apmaiņas maksas⁸⁸. Regula 924/2009 par

ziņojuma sniegšanai iestādēm vai klīringam un norēķiniem), un tos nevar aizstāt ar citiem vērtspapīru identifikatoriem. Sk. arī [MEMO/09/508](#).

⁸⁴ *RIC* ir īss burtparu kods, ko izmanto vērtspapīru un to pārdošanas vietas identifikācijai. Šos kodus izmanto, lai iegūtu informāciju no *Thomson Reuters* reāllaika datu avotiem, piemēram, reāllaika informāciju par akciju cenām noteiktā biržā. Sk. arī [IP/09/1692](#), 10.11.2009.

⁸⁵ Saskaņā ar jauno metodoloģiju maksimālā vidējā svērtā daudzpusējas savstarpējās apmaiņas maksa par darījumu pašlaik ir samazināta līdz 0,30 % patēriņa kredītkartēm un 0,20 % patēriņa debetkartēm.

⁸⁶ Sk. [IP/09/515](#) un MEMO/09/143.

⁸⁷ Komisijas 2003. gada 27. februāra Regula (EK) Nr. 358/2003 par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu dažām līgumu, lēmumu un saskaņotu darbību kategorijām apdrošināšanas nozarē ([OV L 53, 28.2.2003., 8. lpp.](#)).

⁸⁸ [Eiropas Komisijas un Eiropas Centrālās bankas kopīgais paziņojums, kurā precizēti daži nākotnē izmantojamā *SEPA* tiešā debeta \(*SDD*\) shēmas uzņēmējdarbības modeļa pamatprincipi](#), SEC(2009) 397.

pārrobežu maksājumiem⁸⁹ stājās spēkā 2. novembrī, un šajā datumā Komisija un ECB publicēja norādījumus par *SEPA* tiešā debeta maksājumu ilgtermiņa finansēšanu⁹⁰. Norādījumi attiecas uz laikposmu, kad savstarpējās apmaiņas maksas pārejas noteikumus vairs nepiemēro.

90. Laikā no 3. novembra līdz 14. decembrim Komisija organizēja turpmāko norādījumu sabiedrisku apspriešanu *SEPA* tiešā debeta maksājumu shēmas dalībniekiem par kolektīvo finansēšanas mehānismu novērtēšanu saskaņā ar Eiropas konkurences noteikumiem. Pēc šīs apspriešanas Komisija vajadzības gadījumā var pieņemt turpmākus norādījumus, lai nodrošinātu lielāku skaidrību un paredzamību vispārējā analīzes sistēmā.

2.2. Enerģija un vide

91. Eiropas Parlaments un Padome 6. aprīlī pieņēma klimata-enerģijas tiesību aktu kopumu ar Komisijas 2008. gada janvārī ierosinātiem pasākumiem cīņai pret klimata pārmaiņām un atjaunojamās enerģijas izmantošanas veicināšanai. Tiesību aktu kopumā iekļauta direktīva par atjaunojamo enerģiju, un tajā noteikti ilgspējības kritēriji biodegvielai un bioloģiskajam šķidrājam kurināmajam⁹¹, kas ir būtiski arī valsts atbalsta novērtēšanai šajā jomā. Turklāt Eiropas Parlaments un Padome pieņēma direktīvu, ar ko groza ES siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu tirdzniecības sistēmu (*ETS*)⁹².
92. Eiropas Parlaments un Padome 13. jūlijā pieņēma Iekšējā enerģijas tirgus tiesību aktu kopumu⁹³, savukārt 16. jūlijā Komisija pieņēma priekšlikumu regulai par pasākumiem, lai panāktu dabasgāzes piegādes drošību.
93. Komisija ir aktīvi īstenojusi konkurences politiku enerģētikas nozarē, pamatojoties uz enerģētikas nozares apsekojumā⁹⁴ iegūto informāciju. Efektīvas konkurences attīstībai šajos tirgos ir jāuzlabo piegādes drošība, jāmazina ietekme uz vidi, jāsekmē inovācija un energoapgāde par konkurētspējīgām cenām ES mājāsaimniecībām un uzņēmumiem.
94. Lietā *RWE Gas Foreclosure* 18. martā tika pieņemts lēmums⁹⁵, kurā *RWE* iepriekš ierosinātie samazināšanas saistību pasākumi tika atzīti par juridiski saistošiem, un izmeklēšana tika izbeigta. Līdzīgi 2. decembrī tika pieņemts lēmums saskaņā ar Regulas 1/2003 9. pantu, un ar šo lēmumu par juridiski saistošiem tika atzīti *GDF*

⁸⁹ OV L 266, 9.10.2009., 11. lpp.

⁹⁰ EK līguma 81. panta piemērojamība daudzpusējiem starpbanku maksājumiem *SEPA* tiešajā debitā, SEC(2009)1472.

⁹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīva 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.).

⁹² Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīva 2009/29/EK, ar ko Direktīvu 2003/87/EK groza, lai uzlabotu un paplašinātu Kopienas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu tirdzniecības sistēmu (OV L 140, 5.6.2009., 63. lpp.).

⁹³ OV L 211, 14.8.2009.

⁹⁴ Komisijas paziņojums — Eiropas gāzes un elektroenerģijas nozares apsekojums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 17. pantu (galīgais ziņojums) (COM(2006)851 galīgā redakcija, 10.1.2007.) un Konkurences ĢD ziņojums par enerģētikas nozares apsekojumu (SEC(2006)1724, 10.1.2007.).

⁹⁵ [Sk. IP/09/410](#), 18.03.2009.

Suez piedāvātie saistību pasākumi⁹⁶. Šīs saistības atvieglos konkurentu piekļuvi Francijas gāzes tirgum. Turklāt lietā *EDF Customer Foreclosure* Komisija 4. novembrī sāka tirgus pārbaudi attiecībā uz Francijas energouzņēmuma *EDF* piedāvātajiem saistību pasākumiem⁹⁷. Kopā ar Francijas valdības īstenoto regulētā elektroenerģijas tirgus reformu⁹⁸ šajā lietā noteiktās saistības var būtiski veicināt pilnīgi konkurētspējīga elektroenerģijas tirgus attīstību Francijā. *E.ON AG* un tā meitasuzņēmumiem, tostarp *E.ON Ruhrgas AG* un *E.ON Gastransport GmbH*, 2009. gada 22. decembrī tika nosūtīts Regulas 1/2003 9. pantā minētais sākotnējais vērtējums, paužot aizdomas par LESD 102. panta (bijušā EK līguma 82. panta) pārkāpumu. Vienlaikus Komisija saskaņā ar Regulas 1/2003 27. panta 4. punktu sagatavoja paziņojumu par tirgus pārbaudi.

95. Attiecībā uz citām ar enerģētikas nozari saistītām lietām Komisija atbilstīgi Regulas 1/2003 7. pantam 8. jūlijā pieņēma lēmumu, kurā *E.ON* un *GDF Suez* piemēroja soda nauda EUR 1 106 miljonu apmērā par tirgus sadalīšanu⁹⁹. Šīs ir pirmās soda naudas, ko Komisija piemērojusi par pretmonopola noteikumu pārkāpumu enerģētikas nozarē, un visaugstākās 2009. gadā piemērotās soda naudas. *ENI S.p.A.* 6. martā tika nosūtīti iebildumi¹⁰⁰ saistībā ar uzņēmuma īstenoto dabasgāzes pārvades cauruļvadu pārvaldību un ekspluatāciju. Lietas *Svenska Kraftnät*¹⁰¹ izskatīšanu sāka 23. aprīlī. Savukārt 6. oktobrī Komisija sāka tirgus pārbaudi¹⁰² un aicināja ieinteresētās personas paust viedokli par Zviedrijas pārvades sistēmas operatora *Svenska Kraftnät (SvK)* piedāvātajām saistībām.
96. Apvienošanās jomā Komisija ar tiesiskās aizsardzības līdzekļiem atļāva trīs ar gāzes un elektroenerģijas piegādi saistītus darījumus — *Vattenfall* īstenoto *Nuon Energy* pārņemšanu¹⁰³, *Essent* pārdošanu *RWE*¹⁰⁴, *Segebel* nonākšanu *EDF* īpašumā¹⁰⁵. Divās lietās¹⁰⁶, kas izrietēja no *E.ON* pretmonopola procesos¹⁰⁷ piešķirtajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, tika pieņemts labvēlīgs lēmums bez nosacījumiem.
97. Valsts atbalsta pārbaudes jomā tika panākts progress jautājumā par Francijas regulētajiem elektroenerģijas tarifiem¹⁰⁸. Francijas valdība 19. septembrī izsludināja reformu plānu, kurā paredzēja tarifu pakāpenisku samazināšanu un mehānismu konkurences veicināšanai elektroenerģijas tirgū, nodrošinot konkurentiem piekļuvi noteiktai procentuālai daļai no *EDF* kodolenerģijas ražošanas jaudas par regulētu cenu. Lai Komisija varētu pieņemt galīgu lēmumu, Francijai ir jāpieņem tiesību akti¹⁰⁹.

⁹⁶ Lieta COMP/39316.

⁹⁷ Lieta COMP/39386 *Ilgtermiņa elektroapgādes līgumi Francijā*.

⁹⁸ [Sk. MEMO/09/394](#).

⁹⁹ Lieta COMP/39401. [Sk. IP/09/1099](#), 08.7.2009.

¹⁰⁰ Lieta COMP/39315. [Sk. MEMO/09/120, 19.03.2009](#).

¹⁰¹ Lieta COMP/39351. [Sk. MEMO/09/191, 23.04.2009](#).

¹⁰² [Sk. IP/09/1425](#), 6.10.2009.

¹⁰³ Lietas COMP/M.5496 *Vattenfall/Nuon* lēmums.

¹⁰⁴ Lieta COMP/M.5467 *RWE/Essent*.

¹⁰⁵ Lieta COMP/M.5549 *EDF/Segebel*.

¹⁰⁶ Lieta COMP/M.5512 *Electrabel/E.ON (certain assets)* un lieta M.5519 *E.ON/Electrabel acquired assets*.

¹⁰⁷ Lieta COMP/39388 un lieta COMP/39389 *E.ON electricity*.

¹⁰⁸ Lieta C17/2007 (ex NN19/07) *Regulēti elektroenerģijas tarifi Francijā* (OV C 96, 25.4.2009., 18. lpp.).

¹⁰⁹ [MEMO/09/394](#), 15.09.2009.

98. Tarifu preferenču režīma lietā attiecībā uz *Alcoa* rūpnīcām Veneto un Sardīnijā tika pieņemts nelabvēlīgs atgūšanas lēmums¹¹⁰.
99. Atjaunojamās enerģijas jomā Komisija apstiprināja Kipras shēmu¹¹¹, trīs Dānijas shēmas¹¹² un Austrijas shēmu, kas subsidē valsts regulētos tarifus atjaunojamās enerģijas ražotājiem¹¹³. Vienlaikus ir sākti padziļināta izmeklēšana attiecībā uz atsevišķiem Austrijas shēmas noteikumiem, par kuriem ir aizdomas, ka tie rada priekšrocības lielajiem enerģijas patērētājiem¹¹⁴.
100. Dānijas priekšlikums piešķirt atbrīvojumu no CO₂ nodokļa ES *ETS* iekļautajiem uzņēmumiem¹¹⁵ tika apstiprināts ar nosacījumiem. Komisija apstiprināja arī nodokļu samazinājumus Dānijas cementa nozarei, kas bija pirmās šādas lietas, kurās saskaņā ar jaunajiem atbalsta noteikumiem tiek apstiprināti Pamatnostādņēs par atbalstu vides aizsardzībai noteiktie dabas resursu nodokļu samazinājumi¹¹⁶. No otras puses, Komisija secināja, ka līdzīga nodokļu atbrīvojuma piešķiršana Nīderlandes keramikas rūpniecībai nav saderīga¹¹⁷, jo šādu nodokļu atbrīvojumu nevar uzskatīt par vajadzīgu vai samērīgu.
101. Komisija apstiprināja Apvienotās Karalistes shēmu, ar ko ievieš ar enerģijas patēriņu saistītu CO₂ emisiju tirdzniecības sistēmu¹¹⁸. Tika pieņemtas arī Polijas¹¹⁹, Lietuvas¹²⁰ un Bulgārijas¹²¹ shēmas, kas paredzēja nodokļu samazinājumu, lai veicinātu noteiktu biodegvielas veidu ražošanu.
102. Komisija izskatīja vairākus ar elektrības un siltuma ražošanas¹²² un sadales infrastruktūras attīstības¹²³ veicināšanu saistītus Austrijas pasākumus; tā apstiprināja trīs Polijas shēmas — siltuma sadales tīklu¹²⁴, atjaunojamo enerģijas avotu elektroenerģijas savienojuma tīklu¹²⁵ un elektroenerģijas sadales tīklu modernizācijas

¹¹⁰ Lieta C36b/2006 *Preferential electricity tariff — Alcoa* (nepublicēta).

¹¹¹ Lieta N143/2009 *Aid scheme to encourage electricity generation from large commercial wind, solar, photovoltaic systems and biomass* (OV C 247, 15.10.2009., 2. lpp.).

¹¹² Lieta N359/2008 *Supplement for electricity generated by incinerating biomass* (OV C 179, 1.8.2009., 1. lpp.); lieta N354/2008 *Supplement for electricity from new wind turbines* (OV C 143, 24.6.2009., 6. lpp.); lieta N356/2008 *Supplement for electricity generated with bio gas* (OV C 151, 3.7.2009., 16. lpp.).

¹¹³ Lieta N446/2008 *Second amendment of the Green Electricity Act 2008* (OV C 217, 11.9.2009., 12. lpp.).

¹¹⁴ C24/2009 (ex N446/2008) *Second amendment of the Green Electricity Act 2008* (OV C 217, 11.9.2009., 12. lpp.).

¹¹⁵ Lieta C41/2006 *Modification of the CO₂ tax for quota-regulated fuel consumption in the industry* (lēmuma publiskā versija vēl nav pieejama).

¹¹⁶ Lieta N327/2008 *NOx tax reductions for large polluters and companies reducing pollution, and tax reductions for biogas and biomass*.

¹¹⁷ Lieta C5/2009 (ex N210/2008) *Atbrīvojums no dabas resursu nodokļa keramikas ražotājiem*.

¹¹⁸ Lieta N629/2008 *Carbon Reduction Commitment (CRC)*.

¹¹⁹ Lieta N57/2008 *Operating aid for biofuels – Poland* (OV C 247, 15.10.2009., 1. lpp.).

¹²⁰ Lieta N372/2007 *Support for biofuel* (OV C 106, 8.5.2009., 14. lpp.).

¹²¹ Lieta N607/2008 *Tax reductions for biofuels* (Bulgārija).

¹²² Lieta N461/2008 *Law on Combined Heat and Power Stations (CHP)* (OV C 109, 13.5.2009., 1. lpp.).

¹²³ Lieta N485/2008 *Aid Scheme for District Heating and Cooling Infrastructure and Cooling Installations* (AT) (OV C 191, 14.8.2009., 1. lpp.).

¹²⁴ Lieta N54/2009 *Aid for modernisation of heating distribution networks in Poland* (OV C 204, 29.8.2009., 2. lpp.).

¹²⁵ Lieta N55/2009 *Aid for constructing and modernisation of electricity connection networks for renewable energies in Poland* (OV C 206, 1.9.2009., 3. lpp.).

shēmu¹²⁶. Komisija apstiprināja arī shēmu konkursam par divām inženiertehniskām priekšizpētēm (*FEED* pētījumi) divos oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas paraugprojektos Apvienotajā Karalistē¹²⁷.

103. Visbeidzot, pamatojoties uz pagaidu shēmu¹²⁸, Komisija apstiprināja Francijas¹²⁹, Vācijas¹³⁰, Spānijas¹³¹, Itālijas¹³² un Apvienotās Karalistes¹³³ atbalsta shēmas, kas izveidotas, lai saglabātu ieguldījumus vides uzlabošanu veicinošos produktos (t. i., videi nekaitīgos izstrādājumos). Šīs shēmas izskatīja paātrinātā procedūrā.

2.3. Elektroniskie sakari

104. Elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošinātāji turpināja darboties saskaņā ar ES tiesisko regulējumu elektronisko sakaru jomā¹³⁴. Tiesību aktos noteiktā *ex ante* regulējuma pamatā ir konkurences tiesību principi. Šo pieeju valstu regulācijas iestādes izmantoja savos elektronisko sakaru tirgu novērtējumos.
105. Komisija 2009. gadā saņēma 161 paziņojumu no valstu regulatīvām iestādēm un saskaņā ar pamatdirektīvas 7. pantā noteikto Kopienas konsultāciju mehānismu pieņēma 87 vēstules ar paustu viedokli un 59 vēstules, kurās viedokli nepauza, bet 9 lietas gada beigās joprojām nebija izskatītas. Vienā lietā¹³⁵ Komisijai bija nopietnas šaubas par paziņoto pasākumu saderību ar ES tiesību aktiem, un tajā sākts otrs izmeklēšanas posms.

¹²⁶ Lieta N56/2009 *Aid for modernisation and replacement of electricity distribution networks in Poland* (OV C 206, 1.9.2008., 4. lpp.).

¹²⁷ Lieta N74/2009 *CCS Demonstration Competition – FEED* (OV C 203, 28.8.2009., 2. lpp.).

¹²⁸ Valsts atbalsta pasākumu pagaidu shēma, lai veicinātu piekļuvi finansējumam pašreizējās finanšu un ekonomiskās krīzes apstākļos (OV C 83, 7.4.2009., 1. lpp.).

¹²⁹ Lieta N11/2009 *Régime temporaire de prêts bonifiés pour les entreprises fabriquant des produits verts* (OV C 106, 8.5.2009., 22. lpp.).

¹³⁰ Lieta N426/2009 *Federal Framework for low interest loans for the production of green products* (OV C 225, 18.9.2009., 2. lpp.).

¹³¹ Lieta N140/2009 *Competitiveness plan of the automotive sector — Realisation of investments Aimed at the manufacture of more environmental friendly products* (OV C 146, 26.6.2009., 2. lpp.).

¹³² Lieta N542/2009 *Aid for the production of green products*.

¹³³ Lieta N72/2009 *Temporary Aid for the production of green products* (OV C 145, 25.6.2009., 7. lpp.).

¹³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) ([OV L 108, 24.4.2002., 33.](#) lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva) ([OV L 108, 24.4.2002., 7.](#) lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva) ([OV L 108, 24.4.2002., 21.](#) lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (universālā pakalpojuma direktīva) ([OV L 108, 24.4.2002., p. 51](#)), Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 12. jūlija Direktīva 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) ([OV L 201, 31.7.2002., 37.](#) lpp.). Šīs direktīvas nesē ir grozītas ar Direktīvu 2009/140/EK un Direktīvu 2009/136/EK (OV L 337, 18.12.2009., 37. un 11. lpp.).

¹³⁵ Lieta AT/2009/970 par Austrijas vairumtirdzniecības platjoslas piekļuves tirgu.

106. Komisija 7. maijā nāca klajā ar Ieteikumu par savienojuma pabeigšanas tarifiem¹³⁶, kurā izklāstīta savienojumu pabeigšanas tarifu regulēšanas metodoloģija, lai nodrošinātu regulatīvo pieeju atbilstību. Jauna ES regula par Kopienas iekšējo viesabonēšanu stājās spēkā 1. jūlijā. Jaunie noteikumi būs spēkā līdz 2012. gada vasarai, un Komisijai līdz 2010. gada vasarai ir jāsniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums par šo noteikumu darbību.
107. Komisija veicina tādus atbalsta pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt visiem Eiropas iedzīvotājiem pienācīgu platjoslas pārklājumu par pieņemamu cenu. Līdz 2009. gadam Komisija ir novērtējusi un apstiprinājusi valsts atbalsta un cita valsts finansējuma izmantošanu Eiropā par kopējo summu aptuveni EUR 2 miljardi¹³⁷, kas veido vairāk nekā EUR 3 miljardus lielus ieguldījumus platjoslas tīklos.
108. Septembrī pieņemtajās Platjoslas pamatnostādnēs ir izklāstīts ne tikai jautājums par atbalstu platjoslas pamattīkliem (*ADSL*, kabeļtīkliem, mobilajiem vai bezvadu tīkliem vai satelīta platjoslas pakalpojumiem), bet arī ļoti ātrdarbīgiem *NGA* tīkliem (pašreizējā izstrādes posmā — optiskās šķiedras tīkliem vai moderniem kabeļtīkliem). Tiem gadījumiem, kad dalībvalstis platjoslas tīkla ekspluatāciju klasificē kā vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu, pamatnostādnēs ir sniegts arī papildu skaidrojums par pašreizējās tiesu prakses piemērošanu platjoslas pakalpojumu jomā. Šādā nolūkā Komisija apstiprināja valsts finansējuma piešķiršanu EUR 59 miljonu apmērā *NGA* projektam Augšsēnas [*Hauts-de-Seine*] departamentā, Francijā¹³⁸.
109. Pretmonopola jomā Komisija ierosināja lietu pret Polijas un Slovākijas operatoriem platjoslas tirgū¹³⁹.

2.4. Informācijas tehnoloģija

110. Informācijas un sakaru tehnoloģijas nozarei ir īpaša nozīme inovāciju veicināšanā un digitālās ekonomikas potenciāla īstenošanā. Kā liecina Komisijas 2004. gada *Microsoft* lieta¹⁴⁰, informācijas tehnoloģijas tirgi bieži ir pakļauti tīklu ietekmei. Šī ietekme var izpausties kā pircēju ierobežošana vai kā dominējošu tirgus pozīciju veidošanās, kas pati par sevi nav problēma, taču var radīt konkurences tiesību savlaicīgas piemērošanas nepieciešamību, lai attiecīgajos un saistītajos tirgos nodrošinātu konkurenci pēc būtības. Šādā saistībā savietojamība un standarti ir galvenie jautājumi, kas atgūst nozīmi arvien ciešāk savstarpēji saistītā pasaulē.
111. *Intel* lietā¹⁴¹ 13. maijā tika pieņemts aizlieguma lēmums, kurā atzīts, ka *Intel*, veicot pret konkurenci vērstas darbības, lai izslēgtu konkurentus no x86 centrālo procesoru

¹³⁶ Savienojuma pabeigšanas tarifi ir vairumtirdzniecības tarifi, ko izsaucamās personas operators piemēro izsaucēja personas tīkla operatoram. Tarifi būtiski ietekmē patērētāju tālruņu rēķinus, tāpēc uz tiem attiecas valsts regulatīvo iestāžu noteiktā cenu regulēšana. Komisijas 2009. gada 7. maija Ieteikums Nr. 2009/396/EK par savienojuma pabeigšanas tarifu reglamentāciju fiksētajos un mobilajos tīklos Eiropas Savienībā (OV L 124, 20.5.2009.).

¹³⁷ No šīs summas EUR 1,5 miljardi bija valsts atbalsts LESD 107. panta nozīmē.

¹³⁸ Komisijas 2009. gada 30. septembra Lēmums lietā N331/2008 “*Réseau à très haut débit en Hauts-de-Seine*”. Nav publicēts.

¹³⁹ [MEMO/09/203, 27.04.2009.](#)

¹⁴⁰ Lieta COMP/37.792 *Microsoft* (OV L 32, 6.2.2007., 23. lpp.).

¹⁴¹ Lieta COMP/37990 *Intel* (OV C 227, 22.9.2009., 13. lpp.).

(CPU) tirgus, ir pārkāpis EK līguma 82. pantu. Šīs darbības kaitējušas patērētājiem visā EEZ. Vājinot konkurentu spēju nodrošināt konkurenci ar saviem produktiem, *Intel* darbības mazināja konkurenci, sašaurināja patērētāju izvēles iespējas un kavēja jauninājumu attīstību. Lēmumā *Intel* tiek piemērota soda nauda EUR 1,06 miljardu apmērā — lielākā soda nauda, kādu Komisija ir piemērojusi vienam uzņēmumam. *Intel* pārsūdzēja šo lēmumu Pirmās instances tiesā 22. jūlijā¹⁴².

112. Komisija 2009. gada 16. decembrī noteica par juridiski saistošiem pasākumiem, ko *Microsoft* piedāvāja atbildē uz Komisijas 2009. gada janvāra iebildumos paustajām bažām par apdraudējumu konkurencei saistībā ar *Microsoft* tīmekļa pārlūkprogrammas *Internet Explorer* piesaistīšanu tā klientu lielākoties izmantotajai personālo datoru operētājsistēmai *Windows*. Šīm saistībām ir jāpaplašina patērētājiem EEZ pieejamo tīmekļa pārlūkprogrammu izvēle, jāuzlabo patērētāju informētība par šo izvēli un jāsniedz datoru ražotājiem lielāka rīcības brīvība. *Microsoft* apņēmas a) ar *Windows Update* starpniecību izplatīt izvēles ekrāna programmas atjauninājumu *Windows* personālo datoru operētājsistēmu lietotājiem EEZ, tādējādi piedāvājot lietotājiem objektīvu iespēju izvēlēties kādu no EEZ visplašāk izmantotajām tīkla pārlūkprogrammām, un b) EEZ pieejamajā operētājsistēmā *Windows 7* un turpmākajās *Windows* versijās iekļaut mehānismu, ar kura starpniecību personālo datoru ražotāji un lietotāji var izslēgt un ieslēgt *Internet Explorer*¹⁴³.
113. *Rambus* lietā Komisija pauda bažas par to, ka *Rambus* nosaka nepamatoti augstas patentmaksas par noteiktu patentu lietošanu *DRAM* mikroshēmām, kuras izmanto praktiski visos personālajos datoros. Komisija 2009. gada 9. decembrī pieņēma lēmumu, ar ko par juridiski saistošiem atzina *Rambus* piedāvātos pasākumus, tādējādi nosakot *Rambus* patentmaksu likmēm augstāko robežu¹⁴⁴. *DRAM* pārdošanas rādītāji pasaulē 2008. gadā pārsniedza USD 34 miljardus (vairāk nekā EUR 23 miljardus). *Rambus* apņēmas maksimālo patentmaksas likmi visā pasaulē nepārsniegt piecus gadus. *Rambus* piekrita piemērot patentmaksas nulles likmi iepriekšējām mikroshēmu paudzēm un 1,5 % lielu maksimālo patentmaksas likmi jaunākajām attiecīgo mikroshēmu paudzēm. Šāda likme ir ievērojami zemāka par *Rambus* iepriekš piemēroto 3,5 % likmi.
114. Šis gadījums vēlreiz apliecina, ka efektīvs standartu noteikšanas process ir jāsteno nediskriminējoši, atklāti un caurskatāmi, lai nodrošinātu konkurenci pēc būtības un ļautu patērētājiem baudīt tehniskās attīstības un jauninājumu radītas priekšrocības¹⁴⁵. Komisija pašlaik pārskata pretmonopola pamatnostādnes attiecībā uz horizontāliem līgumiem un plāno veikt pašreizējās standartizācijas nodaļas pilnveidošanu, lai sniegtu izsmeļošākus norādījumus par standartu noteikšanu. Pārskatīto pamatnostādņu projekts būs gatavs nodošanai sabiedriskai apspriešanai 2010. gada sākumā. Komisija turpinās izmeklēt arī atsevišķas ar konkurences pārkāpumiem saistītas lietas un vajadzības gadījumā iesaistīsies tajās.

¹⁴² T-286/09 *Intel* pret Komisiju (OV C 220, 12.9.2009., 41. lpp.).

¹⁴³ Šis lēmums ir publicēts Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē, sadaļā “*Antitrust cases*”.

¹⁴⁴ Lēmuma nekonfidenciālā versija un tajā minētās saistības ir pieejamas Komisijas tīmekļa vietnē <http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases>.

¹⁴⁵ Lēmums un saistības ir publicēti Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnes sadaļā “*Antitrust cases*”.

2.5. Informācijas nesēji

115. Komisija turpināja tiešsaistes tirdzniecības apaļā galda [*Online Commerce Roundtable*] apspriedes ar augstākajiem patērētāju un nozares pārstāvjiem par interneta radītajām uzņēmējdarbības iespējām un pastāvošajiem šķēršļiem mūzikas un preču mazumtirdzniecības palielināšanai tiešsaistē Eiropā. Ziņojums par tiešsaistes mazumtirdzniecībā pastāvošajām iespējām un šķēršļiem tika publicēts 2009. gada maijā, un 2009. gada septembrī un oktobrī konkurences komisāra vadībā notika divas mūzikas tiešsaistes jautājumiem veltītas apaļā galda sanāksmes. Apaļā galda sanāksmēs tika pieņemtas divi kopīgi paziņojumi — par mūzikas izplatīšanu tiešsaistē un par īpašumtiesību informāciju. Vairāki sanāksmju dalībnieki paziņoja arī par konkrētiem pasākumiem un saistībām, lai uzlabotu Eiropas patērētāju piekļuvi mūzikai tiešsaistē¹⁴⁶.
116. Saistībā ar pienākumu neizpildes procedūru, ko Komisija sāka 2006. gadā attiecībā uz apraidi reglamentējošiem Itālijas tiesību aktiem, Komisija 2009. gadā turpināja stingri uzraudzīt pāreju no analogās apraides uz digitālo zemes apraidi Itālijā. Cieši sadarbojoties ar konkurences un informācijas sabiedrības komisāriem, Itālijas iestādes pieņēma jaunus kritērijus zemes televīzijas tīklu “digitalizācijai” Itālijā, lai jaunpienācējiem un mazākām raidsabiedrībām būtu pieejams vairāk frekvenču. Konkurso par frekvenču piešķiršanu paredzēts sākt 2010. gada sākumā¹⁴⁷.
117. Valsts atbalsta jomā Komisija turpināja uzraudzīt pāreju (pārslēgšanos) no analogās apraides uz digitālo zemes apraidi ES dalībvalstīs. Pirmās instances tiesa 6. oktobrī apstiprināja attiecībā uz Vāciju¹⁴⁸ pieņemto nelabvēlīgo lēmumu, pamatojoties arī uz tehnoloģiju neitralitātes trūkumu shēmā¹⁴⁹.
118. Komisija 2. jūlijā pieņēma pārskatītu Apraides paziņojumu, lai viestu lielāku skaidrību par Komisijas novērtējumu attiecībā uz valsts finansētajiem jaunajiem informācijas nesēju pakalpojumiem¹⁵⁰. Pārskata periodā Komisija pieņēma vairākus labvēlīgus individuālus lēmumus par sabiedriskās apraides sistēmu finansēšanu Francijā, Spānijā, Austrijā un Dānijā. Jūnijā tā pieņēma priekšlikumu par Zviedrijas preses atbalsta populārajiem lielpilsētas laikrakstiem saderības ar valsts atbalsta noteikumiem nodrošināšanu¹⁵¹.

2.6. Farmācijas nozare un veselības aprūpe

Farmācijas nozare

119. Komisija 2009. gadā pabeidza ES farmācijas nozares apsekojumu. Apsekojuma mērķis bija noskaidrot iemeslus, kādēļ ģenēriskās zāles tiek laistas tirgū ar kavēšanos, un acīmredzamo jauninājumu samazināšanu, vērtējot pēc tirgū nonākušo

¹⁴⁶ Visi dokumenti ir pieejami tīmekļa vietnē http://ec.europa.eu/competition/sectors/media/online_commerce.html

¹⁴⁷ Šajā lietā Komisija 2007. gada 18. jūlijā nosūtīja Itālijai argumentētu atzinumu.

¹⁴⁸ Lieta C-25/2004 *DVB-T Berlin Brandenburg*. Vācija pārsūdzēja šo spriedumu decembrī. Pārsūdzība attiecās arī uz tehnoloģiju neitralitātes jautājumu.

¹⁴⁹ Lietas T-8/06, T-21/06 un T-24/06.

¹⁵⁰ Komisijas 2009. gada 2. jūlija paziņojums par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu sabiedriskajai apraidei, OV C 257, 27.10.2009.

¹⁵¹ Lieta E4/2008.

jauno zāļu skaita. Apsekojumā izskatītas konkurences attiecības i) starp oriģinālo zāļu ražotājiem un ģenērisko zāļu ražotājiem un ii) starp oriģinālo zāļu ražotājiem, sniedzot arī svarīgus politikas ieteikumus nozares darbības uzlabošanai. Gala ziņojumu Komisija publicēja 8. jūlijā¹⁵².

120. Nozares apsekojuma gala ziņojumā Komisija aicināja visas ieinteresētās personas informēt konkurences iestādes par iespējamajiem konkurences apdraudējumiem.
121. Turklāt Komisija ierosināja lietu pret *Servier*, cita starpā arī izmeklējot, iespējams, pret konkurenci vērstus patentu līgumus starp *Servier* un vairākiem ģenērisko zāļu ražotājiem. Šī izmeklēšana nav nozares apsekojuma daļa, taču, pamatojoties uz apsekojumā iegūto informāciju, Komisija varēja izdarīt secinājumus par jomām, kurās konkurences tiesībām atbilstīga Komisijas rīcība būtu piemērota un efektīva.
122. Gala ziņojumā īpaša uzmanība ir veltīta trīs galvenajām tiesiskā regulējuma jomām — patenti, tirdzniecības atļaujas un cenu noteikšana, un izdevumu atlīdzināšana. Patentu jomā Komisija atkārtoti uzsvēra steidzamo nepieciešamību izveidot Eiropā Kopienas patentu un vienotu un specializētu ar patentiem saistītu strīdu izšķiršanas sistēmu.
123. Attiecībā uz jautājumu par zāļu paralēlo tirdzniecību Eiropas Kopienas Tiesas 6. oktobra spriedumā tika sniegti svarīgi skaidrojumi par paralēlās tirdzniecības ierobežojumiem farmācijas nozarē un jo īpaši par tā dēvētajām dubultajām cenu noteikšanas sistēmām¹⁵³.
124. Apvienošanās kontroles jomā 2009. gadā notika vairākas lielas farmācijas uzņēmumu apvienošanās, tādējādi apstiprinot nozares konsolidācijas tendenci. Visi apvienošanās gadījumi tika atļauti pirmajā posmā ar saistībām vai bez tām. Farmācijas uzņēmumu apvienošanās gadījumu novērtēšanā ir konstatēts, ka dzīvnieku veselības aprūpes tirgos ir sasniegts salīdzinoši augsts koncentrācijas līmenis. Lai nodrošinātu jaunu pircēju ienākšanu dzīvniekiem paredzētu vakcīnu tirgū, *Pfizer/Wyeth* lietā¹⁵⁴ samazināšanas pasākumu kopumā pirmo reizi tika iekļauta ražotne.

Veselības aprūpes pakalpojumi

125. Komisijas rīcība šajā jomā bija vērsta uz valsts atbalstu, jo Komisija no privātām slimnīcām saņēma daudz sūdzību, kurās pēc nepārbaudītas informācijas paustas aizdomas par negodīgu rīcību vai pārmērīgām kompensācijām valsts slimnīcām vairākās dalībvalstīs, bieži, iespējams, valsts līdzekļus izmantojot komercdarbības

¹⁵² Komisijas 2009. gada 8. jūlija paziņojums par kopsavilkumu ziņojumam par izmeklēšanu farmācijas nozarē, paziņojums preseī [IP/09/1098](http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actions_penalties/medicines/09_07_08_en.pdf).

¹⁵³ Sk. lietu C-501/06 *GlaxoSmithKline* pret Komisiju (2009. gads), kas pieejama tīmekļa vietnē <http://eur-lex.europa.eu/> GSK 1998. gada martā paziņoja Komisijai savu Spānijas vairumtirgotājiem piemēroto cenu noteikšanas politiku attiecībā uz 82 zālēm Spānijā. Saskaņā ar paziņoto politiku GSK piemēroja vairumtirgotājiem atšķirīgas cenas atkarībā no preces piegādes galamērķa, proti, patēriņam Spānijā paredzētai precei nosakot zemāku cenu, savukārt eksportējamajām precēm — augstāku cenu. Vairāki vairumtirgotāji un vairumtirgotāju apvienības iesniedza Komisijai sūdzības par šo politiku, un Komisija 2001. gada maijā pieņēma lēmumu, kurā atzina, ka GSK ir pārkāpis EK līguma 81. panta 1. punktu.

¹⁵⁴ Sk. lietu COMP/M.5476 *Pfizer / Wyeth*.

šķērssubsidēšanai. Lielākā daļa sūdzību tika saņemtas no dalībvalstīm, kuras jau bija atvērušas savus tirgus konkurencei (piemēram, no Vācijas un Beļģijas).

126. Komisija 28. oktobrī pieņēma labvēlīgu lēmumu, kurā atzina, ka valsts slimnīcām Briseles reģionā Beļģijas iestāžu piešķirtais finansējums atbilst Līgumā noteiktajām prasībām¹⁵⁵. Jūnijā Komisija apstiprināja arī jauno Īrijas nodevu un nodokļu atvieglojumu shēmu veselības apdrošināšanas nozarē¹⁵⁶.
127. Pretmonopola jomā Komisija oktobrī pieņēma iebildumus attiecībā uz Francijas Farmaceitu apvienību (tas ir, attiecībā uz *Ordre National des Pharmaciens, Conseil National de l'Ordre des Pharmaciens, Section G de l'Ordre National des Pharmaciens* un *Conseil Central de la Section G de l'Ordre des Pharmaciens*) saistībā ar aizdomām par EK līguma 81. panta pārkāpumu¹⁵⁷. Komisijai bija aizdomas, ka *ONP* piemēro klīniskajām analīzēm minimālās cenas un ierobežo atsevišķu tirgus dalībnieku attīstību, lai aizsargātu savu biedru, proti, Francijas farmaceitu, saimnieciskās intereses.

2.7. Transports

128. Konkurences politikas mērķis transporta nozarē ir nodrošināt nesen liberalizēto vai liberalizācijas procesā esošo tirgu efektīvu darbību. Tāpēc tika turpināta tiesiskā regulējuma modernizācija un nodrošināta transporta nozares atbilstība vispārēji piemērojamajiem konkurences noteikumiem. Reglamentējošais darbs tika papildināts ar izmeklēšanas un izpildes pasākumiem.
129. Ceļu transporta nozarē 3. decembrī stājās spēkā jaunā regula par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem¹⁵⁸. Šajā regulā ir iekļauti noteikumi, ko piemēro kompensācijām par sabiedrisku pakalpojumu sniegšanu iekšzemes satiksmē.
130. Komisija izskatīja vairākas ar valsts atbalstu saistītas lietas, kas attiecas uz autobusu pakalpojumiem Dānijā un Vācijā. Pilsētas transporta pakalpojumu jomā tika slēgta oficiālā izmeklēšanas procedūra, kas bija sākta attiecībā uz Francijas sabiedriskā transporta uzņēmuma *RATP* darbinieku īpašās pensiju shēmas finansēšanas metodes reformu¹⁵⁹.
131. Atbilstīgi Kopienas mērķiem kopējās transporta politikas un vides aizsardzības jomā Komisija apstiprināja režīmu, ar kuru tika veicināta videi nekaitīgāku smago kravas transportlīdzekļu iegāde Slovēnijā¹⁶⁰. Komisija apstiprināja arī Vācijas atbalsta shēmu, kuras mērķis bija veicināt pieejamo augstas efektivitātes transportlīdzekļu

¹⁵⁵ Lieta NN54/2009 *Association bruxelloise des institutions des soins de santé privées asbl (ABISSP) vs. Belgique*. Šis lēmums vēl nav publiski pieejams. Lēmumu publicēs, tiklīdz no tā izņems visu konfidenciālo informāciju.

¹⁵⁶ Lieta N582/08 *Health Insurance intergenerational solidarity relief* (Īrija). Galīgais lēmums C(2009)3572 galīgā redakcija (OV C 186, 8.8.2009.)

¹⁵⁷ Lieta COMP/39510 *LABCO/ONP*.

¹⁵⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1370/2007 (2007. gada 23. oktobris) par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 1107/70 (OV L 315, 3.12.2007.).

¹⁵⁹ Lieta C42/2007 (OV L 327, 12.12.2009.).

¹⁶⁰ Lieta N395/2008 (OV C 125, 5.6.2009.).

tehnoloģiju nonākšanu tirgū¹⁶¹, un atbalsta shēmu zemas oglekļa emisijas autobusu iegādes veicināšanai Anglijā¹⁶².

132. Saistībā ar sabiedriskā transporta infrastruktūras uzlabošanu tika apstiprināti vairāki lieli projekti, tostarp A1¹⁶³ un A2¹⁶⁴ automaģistrāļu būvniecība un uzturēšana Polijā.
133. Dzelzceļa transporta jomā Komisija 12. jūnijā apstiprināja Polijas dzelzceļa uzņēmuma *PCC Logistics* pārdošanu *Deutsche Bahn AG*¹⁶⁵. Oktobrī Komisija vērsa Francijas uzmanību uz koncentrāciju, kurā *SNCF* iegūtu kontroli pār pasažieru transporta pakalpojumu jomā darbojošos uzņēmumu *Keolis*¹⁶⁶.
134. Tāpat kā iepriekšējos gados, Komisija pieņēma vairākus valsts atbalsta lēmumus, lai dažās dalībvalstīs, tostarp Bulgārijā¹⁶⁷, Čehijā¹⁶⁸, Vācijā¹⁶⁹ un Apvienotajā Karalistē (*Eurostar* pārstrukturēšana)¹⁷⁰, veicinātu dzelzceļa un kombinētos pārvadājumus.
135. Jūras transporta jomā Komisija jūnijā pieņēma paziņojumu par valsts atbalstu kuģu administrēšanas uzņēmumiem¹⁷¹. Komisija pieņēma labvēlīgus lēmumus attiecībā uz valsts atbalstu jūrniekiem Itālijā¹⁷² un Somijā¹⁷³. Tā pabeidza arī oficiālu procedūru, ko 2007. gadā sāka attiecībā uz *DIS* režīmu Dānijā. Komisija, pēc analogijas piemērojot Jūras transporta pamatnostādnes, apstiprināja *DIS* režīma attiecināšanu uz kabeļu likšanas kuģiem¹⁷⁴. Turklāt Komisija pabeidza izmeklēšanas procedūras attiecībā uz tonnāžas nodokļa shēmām Īrijā¹⁷⁵ un Dānijā¹⁷⁶, apstiprināja grozījumus Nīderlandes tonnāžas nodokļa shēmā¹⁷⁷ un tonnāžas nodokļa shēmas izveidi Slovēnijā¹⁷⁸ un Polijā¹⁷⁹.
136. Komisija daļēji apstiprināja Grieķijas¹⁸⁰ un Latvijas¹⁸¹ ostu infrastruktūras attīstības projektus un sāka oficiālu izmeklēšanas procedūru attiecībā uz atsevišķiem Francijas ostu nozari atbalstošiem fiskāliem pasākumiem¹⁸². Turklāt Komisija pabeidza 2008. gadā sākto oficiālo izmeklēšanas procedūru attiecībā uz valsts finansējumu

¹⁶¹ N457/2009.

¹⁶² Lieta N517/2009.

¹⁶³ Lietas N151/2009 un N152/2009 (OV C 164, 16.7.2009.).

¹⁶⁴ Lieta N462/2009.

¹⁶⁵ Lieta COMP/M.5480.

¹⁶⁶ Lieta COMP/M.5557 *SNCF / CDPQ / Keolis / Effia*.

¹⁶⁷ Lieta N175/2009 (OV C 246, 14.10.2009.).

¹⁶⁸ Lieta N409/2008, N410/2008 un N411/2008 (OV C 106, 8.5.2009.).

¹⁶⁹ Lieta N324/2009 (OV C 299, 9.12.2009.).

¹⁷⁰ Lieta N420/2008 (OV C 183, 5.8.2009.).

¹⁷¹ Komisijas paziņojums, kurā sniegti norādījumi par valsts atbalstu kuģu administrēšanas uzņēmumiem (OV C 132, 11.6.2009.).

¹⁷² Lieta N219/2009 (OV C 196, 20.8.2009.).

¹⁷³ Lieta N120/2009 (OV C 232, 26.9.2009.), N67/2009 (OV C 232, 26.9.2009.) un N300/2009 (OV C 299, 9.12.2009.).

¹⁷⁴ Lieta C22/2007 (OV L 119, 15.5.2009.).

¹⁷⁵ Lieta C2/2008 (OV L 228, 1.9.2009.).

¹⁷⁶ Lieta C5/2007 (OV L 315, 2.12.2009.).

¹⁷⁷ Lieta N457/2008 (OV C 106, 8.5.2009.).

¹⁷⁸ Lieta N325/2007 (OV C 53, 6.3.2009.).

¹⁷⁹ Lieta C34/2007.

¹⁸⁰ Lieta N169/2008, N105/2008, N168/2008 un C21/2009.

¹⁸¹ Lieta N385/2009.

¹⁸² Lieta N614/2008 (OV C 122, 30.5.2009.).

prāmju līnijas satiksmes pakalpojumu nodrošināšanai starp Skotiju un Skotijas rietumu un ziemeļu krasta salām¹⁸³. Izņemot vienu maršrutu, Komisija atzina, ka sabiedrisko pakalpojumu saistības attiecībā uz rietumos un ziemeļos esošajām salām ir noteiktas un operatoriem uzticētas likumīgi. Apvienošanās jomā pasaules lielākais kuģniecības konglomerāts *Maersk* ieguva īpašumā uzņēmumu *Broström*¹⁸⁴.

137. Aviācijas jomā 29. martā stājās spēkā regula par datorizētām rezervēšanas sistēmām (*CRS*)¹⁸⁵. Jaunā direktīva par lidostu nodevām stājās spēkā 15. martā¹⁸⁶.
138. Padome un Eiropas Parlaments 18. jūnijā apstiprināja grozījumu pastāvošajos noteikumos¹⁸⁷, lai uzlabotu laika nišu piešķiršanas elastību un tādējādi neitralizētu krīzes ietekmi uz gaisa pārvadājumiem. Ar šo pasākumu uz laiku iesaldē “izmanto vai zaudē” noteikuma piemērošanu 2009. gada vasarā un dod iespēju aviokompānijām saglabāt savas tiesības pār laika nišām.
139. Aviokompānijas 2009. gadā ietekmēja būtiski satricinājumi, jo samazinājās pasažieru un kravas pārvadājumu pieprasījums, kas daudziem pārvadātājiem radīja ievērojamus zaudējumus un lika veikt nozares pārstrukturēšanu. Pārstrukturēšana izpaudās kā intensīvāka sadarbība pasaules aviokompāniju apvienībās, veicinot kopuzņēmumu nolīgumu slēgšanu attiecībā uz transatlantiskajiem maršrutiem. Eiropas gaisa satiksmes nozare piedzīvoja konsolidācijas procesu ar tīklu aviokompāniju un zemo cenu aviokompāniju apvienošanu¹⁸⁸. Dažas lielās tīkla aviokompānijas, īpaši *Lufthansa*, izmantoja šo iespēju, lai paplašinātos, iegādājoties mazākus reģionālos pārvadātājus, proti, *Brussels Airlines*¹⁸⁹, *Bmi*¹⁹⁰ un *Austrian Airlines*¹⁹¹.
140. Komisija 8. aprīlī sāka oficiālu izmeklēšanas procedūru pret *Oneworld airline alliance* (*British Airways*, *American Airlines* un *Iberia*) un *Star Alliance* (*Lufthansa*, *United*, *Continental* un *Air Canada*) saistībā ar aviokompāniju sadarbību transatlantiskajos lidojumos¹⁹². Komisija 30. septembrī nosūtīja savus iebildumus *Oneworld* lietā¹⁹³.
141. Pārskata gadā Komisija apstiprināja glābšanas atbalsta, proti, aizdevuma garantijas, piešķiršanu *Austrian Airlines Group*¹⁹⁴. Tā atzina arī, ka *Austrian Airlines* pārstrukturēšanas plāns ir saderīgs ar kopējo tirgu¹⁹⁵. Komisija ar dažiem

¹⁸³ Lieta C16/2008, npublicēta.

¹⁸⁴ Lieta COMP/M.5346 *APMM/Broström*.

¹⁸⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 80/2009 (2009. gada 14. janvāris) par rīcības kodeksu datorizētām rezervēšanas sistēmām un par Padomes Regulas (EEK) Nr. 2299/89 atcelšanu (OV L 35, 4.2.2009.).

¹⁸⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/12/EK (2009. gada 11. marts) par lidostas maksām (OV L 70, 14.3.2009.).

¹⁸⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 545/2009 (2009. gada 18. jūnijs), ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 95/93 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz laika nišu piešķiršanu Kopienas lidostās (OV L 167, 29.6.2009., 24. lpp.).

¹⁸⁸ Lieta COMP/M.5364 *Iberia/Vueling/Clickair*.

¹⁸⁹ Lieta COMP/M.5335 *Lufthansa/Brussels Airlines*.

¹⁹⁰ Lieta COMP/M.5403 *Lufthansa/bmi*.

¹⁹¹ Lieta COMP/M.5440 *Lufthansa/Austrian Airlines*.

¹⁹² Sk. paziņojumu preseī [MEMO/09/168](#), 20.04.2009.

¹⁹³ Sk. paziņojumu preseī [MEMO/09/430](#), 02.10.2009.

¹⁹⁴ Lieta NN72/2008, npublicēta.

¹⁹⁵ Lieta C6/2009.

nosacījumiem atļāva Grieķijas iestādēm veikt iecerētos grozījumus *Olympic Airlines* pārdošanas procesos¹⁹⁶. Turklāt Komisija apstiprināja Grieķijas iestāžu nodomu segt daļu no brīvprātīgās štatu samazināšanas shēmas izmaksām, kuru *Olympic Catering SA* piemēroja attiecībā uz noteiktu sava personāla daļu¹⁹⁷.

142. Komisija piekrita Francijas veiktajiem pasākumiem, lai izbeigtu pasažieru nodevu diferenciāciju iekšzemes un ES lidojumos, kas faktiski radīja priekšrocības iekšzemes lidojumus apkalpojošajām aviokompānijām¹⁹⁸.

2.8. Pasta pakalpojumi

143. Attiecībā uz **valsts atbalsta noteikumu piemērošanu pasta pakalpojumu nozarē** Komisija 2009. gadā pieņēma vairākus lēmumus, lai nodrošinātu, ka pasta operatori, kuriem uzticēti vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumi, un to meitasuzņēmumi nesaņem nepamatoti piešķirtas priekšrocības. Komisija 2009. gadā turpināja izmeklēšanu attiecībā uz paustajām aizdomām par pārmērīgu kompensāciju piešķiršanu *Deutsche Post AG*¹⁹⁹ vispārēja pakalpojuma sniegšanā laikposmā no 1989. līdz 2007. gadam. Komisija 13. jūlijā sāka oficiālu izmeklēšanas procedūru, lai pārbaudītu pasākumus par labu Beļģijas *La Poste*²⁰⁰. Apvienotās Karalistes *Royal Mail* lietā Komisija nolēma, ka četri laikposmā no 2001. gada līdz 2007. gadam piešķirtie valsts pasākumi atbilst ES valsts atbalsta noteikumiem²⁰¹. Francijas *La Poste* lietā²⁰² Francijas valdība pieņēma tiesību aktu, ar ko *La Poste* iekļāva “*société anonyme*” grupā no 2010. gada 1. janvāra, tādējādi izbeidzot garantijas piemērošanu. Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija pašlaik strādā, lai pabeigtu lēmumu.

144. Attiecībā uz apvienošanu Komisija 21. aprīlī ar nosacījumiem apstiprināja divu pasta operatoru — *Posten* (Zviedrija) un *Post Danmark* — apvienošanu²⁰³; šī pasta pakalpojumu nozarē bija pirmā Komisijas apstiprinātā apvienošanās.

2.9. Autorūpniecība

145. Mehānisko transportlīdzekļu nozari ekonomikas krīze ietekmēja īpaši spēcīgi. Lai gan Ķīnā pastāvošā augstā pieprasījuma dēļ automobiļu pieprasījums pasaulē 2009. gadā samazinājās tikai par 2,4 % salīdzinājumā ar 2008. gadu²⁰⁴, automobiļu (pasažieru automobiļi un vieglie komerciālie transportlīdzekļi līdz 3,5 tonnām) pārdošanas rādītāji ES salīdzinājumā ar 2008. gadu samazinājās par 4,6 %, bet salīdzinājumā ar 2007. gadu — par 12,5 %²⁰⁵. Dažādu valstu tirgos īstenotās automobiļu nodošanas shēmas, jo īpaši Vācijas shēma, īslaicīgi uzlaboja pārdošanas rādītājus. Pamatojoties uz Direktīvā 98/34/EK paredzēto informācijas mehānismu,

¹⁹⁶ Lieta N83/2009, npublicēta.

¹⁹⁷ Lieta N487/2009.

¹⁹⁸ Lieta E4/2007 (OV C 83, 7.4.2009.).

¹⁹⁹ Lieta [C36/2007](#) Sūdzība pret Vācijas valsti par nelikumīgu valsts atbalsta piešķiršanu *Deutsche Post AG* (OV C 245, 19.10.2007., 21. lpp.).

²⁰⁰ Lieta C20/09 (ex N763/02) *La Poste* (OV C 176, 29.7.2009., 17. lpp.).

²⁰¹ Lieta C7/07 (ex NN82/06 un NN83/06) Iespējamais atbalsts *Royal Mail* (OV L 210, 14.8.2009., 16. lpp.).

²⁰² Lieta C56/2007 *Garantie d'Etat illimitée — La Poste* (Francija).

²⁰³ Lieta COMP/M.5152.

²⁰⁴ *Global auto report, Scotia Bank*, http://www.scotiacapital.com/English/bns_econ/bns_auto.pdf

²⁰⁵ *ACEA*, jauna reģistrācija pēc valsts:

http://www.acea.be/index.php/news/news_detail/new_vehicle_registrations_by_country/

valstīs īstenotās nodošanas shēmas ar papildus iekļautiem tehniskiem noteikumiem pirms to pieņemšanas tika paziņotas Komisijai un dalībvalstīm, tādējādi nodrošinot pārredzamību un informācijas apmaiņu un novēršot šķēršļus vienotā tirgus darbībai.

146. Pieprasījuma samazināšanās un vairākus gadus šai nozarei visā pasaulē raksturīgā pārprodukcija izraisīja vairāku lielu automobiļu piegādātāju, piemēram, īpaši divu ASV piegādātāju — *General Motors* un *Crysler*—, bankrota procesus. Rezultātā divi *General Motor* piederošie Eiropas uzņēmumi, proti, *Opel/Vauxhall* un *Saab*, tika nodoti pārdošanā, bet *Opel* gadījumā darbības turpināšanai bija nepieciešami valsts aizdevumi.
147. Otrais izaicinājums, ar ko nozare pašlaik saskaras, ir pāreja uz videi nekaitīgākiem automobiļiem. Pieaugošais pircēju pieprasījums pēc zemas emisijas automobiļiem un arvien stingrāka normatīvā vide nosaka vajadzību veikt liela apjoma ieguldījumus nākotnes standartiem atbilstīgu transportlīdzekļu izstrādē. Komisija šajā saistībā apstiprināja vairākas valsts atbalsta shēmas²⁰⁶. Vienlaikus nozarei ar aizdevumu un garantiju starpniecību tika atvieglota piekļuve finansējumam.
148. Visos gadījumos, kad automobiļu nozarei tika piešķirts valsts atbalsts, Komisija turpināja stingri piemērot stingru politiku. Proti, Komisija konsekventi norādīja — tā nepiekritīs, ka uz pagaidu shēmu pamata apstiprinātām valsts atbalsta piešķiršanas shēmām *de jure* vai *de facto* tiks attiecināti protekcionisma nosacījumi, piemēram, komerciāli nepamatoti nosacījumi par ieguldījumu veikšanas ģeogrāfisko vietu. Komisija rūpīgi pārbaudīja katru gadījumu, kas radīja šādas aizdomas par protekcionismu, nodrošinot, ka atbalsts nav saistīts ar nekomerciāliem apsvērumiem un ka tas veicina automobiļu nozares turpmāku dzīvotspēju.
149. Komisija 13. maijā apstiprināja EUR 11 miljonu lielu atbalstu darbinieku apmācībai smago kravas automobiļu ražotāja *Scania* rūpnīcās Zviedrijā²⁰⁷. Bet 2. decembrī tika apstiprināta arī mācību atbalsta EUR 57 miljonu apmērā piešķiršana *Ford Romania SA*, ar to izbeidzot izmeklēšanas procedūru šajā lietā²⁰⁸. Komisija 5. jūnijā apstiprināja valsts garantiju piešķiršanu *Volvo Personvagnar (Volvo PV)* Zviedrijā²⁰⁹, savukārt 13. novembrī — valsts garantiju piešķiršanu *Ford Romania SA* Rumānijā²¹⁰. Tā apstiprināja arī ieguldījumu atbalstu *Mercedes-Benz Hungary*²¹¹ un *Ford España*²¹².
150. Attiecībā uz reģionālo atbalstu 29. aprīlī tika apstiprināta EUR 46 miljonu ieguldījumu atbalsta piešķiršana *Fiat Group* liela ieguldījumu projekta īstenošanai jauna automobiļa modeļa ražošanā Sicīlijā (Itālijā)²¹³. Savukārt 29. oktobrī Komisija sāka oficiālu izmeklēšanu attiecībā uz Ungārijas reģionālā atbalsta EUR 50 miljonu

²⁰⁶ Sīkāka informācija ir sniegta šā ziņojuma pamatnodaļā.

²⁰⁷ N98/2009 *Training aid to Scania*, OV C 147, 27.6.2009., 6. lpp.

²⁰⁸ Lieta C39/2008 (ex N148/2008) *Training Aid to Ford Craiova* (Rumānija).

²⁰⁹ N80/2009 *State guarantees in favour of Volvo Cars*, OV C 172, 24.7.2009., 2. lpp.

²¹⁰ N478/2009 *Individual State Guarantee for Ford Romania S.A.*

²¹¹ N671/2008. [Sk. IP/09/1147.](#)

²¹² N473/2008. [Sk. IP/09/958.](#)

²¹³ Lieta N635/2008 *FIAT Termini Imerese*.

apmērā piešķiršanu *Audi Hungaria Motor Kft.* liela ieguldījumu projekta īstenošanai rūpnīcā Ģērā [Győr]²¹⁴.

151. Pretmonopola jomā 28. oktobrī tika pieņemts jaunas transportlīdzekļu grupu atbrīvojuma regulas un šo regulu papildinošo pamatnostādņu projekts. Dokumentu tekstu sabiedriskai apspriešanai nodeva 21. decembrī, un dokumenti ir izstrādāti saskaņā ar Komisijas 22. jūlija paziņojumu²¹⁵. Pamatojoties uz pašreizējām liecībām un ņemot vērā sabiedriskās apspriešanas rezultātus, Komisija uzskata, ka pieeja automobiļu izplatīšanas līgumiem nedrīkst atšķirties no pieejas līdzīgiem līgumiem citās nozarēs. Tāpēc grupu atbrīvojuma regulas projektā ir noteikts, ka pašreizējos īpašos šādiem līgumiem piemērojamos noteikumus aizstās ar vispārēju grupu atbrīvojumu attiecībā uz vertikāliem ierobežojumiem. Tomēr, lai aizsargātu automobiļu izplatītāju saskaņā ar iepriekšējiem noteikumiem veiktos ieguldījumus, piemēram, ieguldījumus vairākus zīmolus pārstāvošu pārdošanas vietu attīstīšanā, ierosināts šo aizvietošanu neveikt līdz 2013. gada 31. maijam.
152. Pēcpārdošanas tirgu (remonta un tehniskās apkopes pakalpojumi un rezerves daļu tirdzniecība) analīzē ir konstatēts, ka šiem tirgiem raksturīga ierobežotāka konkurence, ko nosaka sadalījums atbilstīgi zīmoliem, un ka vairākās jomās ir vajadzīgi nozares noteikumi. Pēcpārdošanas tirgus jomā ir paredzēts pašreizējo grupu atbrīvojuma regulu²¹⁶ no 2010. gada 1. jūnija aizstāt ar jauno grupu atbrīvojuma regulu kopā ar to papildinošām pamatnostādņēm. Tādējādi tiks papildināti nozares noteikumi par piekļuvi jaunu transportlīdzekļu remonta un tehniskās apkopes informācijai.

2.10. Pārtikas nozare

153. Komisija turpināja konkurences noteikumu piemērošanu pārtikas tirgiem, aktīvi uzraugot spēkā esošo saistību lēmumu izpildi, un novērtēja tos gadījumus, kuros pārbaudes tika veiktas 2008. gadā. Arī 2009. gadā pārtikas piegādes ķēdes darbības jautājumiem veltītā Komisijas darba grupa turpināja veikt tai uzticētos pienākumus. Šādā saistībā Komisija sāka faktu noskaidrošanu, lai identificētu iespējamās ar konkurenci saistītās problēmas, kas var ietekmēt pārtikas nozares darbību. Faktu noskaidrošanas rezultāti tika paziņoti valstu konkurences iestādēm un iekļauti 28. oktobrī pieņemtajā Komisijas paziņojumā “Labāka pārtikas apgādes ķēdes darbība”²¹⁷.
154. Eiropas Konkurences tīkla Pārtikas apakšgrupas sanāksmes notika jūlijā un novembrī, lai pārrunātu labāko pieredzi ar pārtikas tirgu saistītajos jautājumos un dalītos paraugpraksē.
155. Piena nozare ir viena no tām, kuru 2009. gadā skāra vissmagākās problēmas. Ņemot vērā šīs problēmas, Komisija jūlijā pieņēma “Ziņojumu par stāvokli piena produktu

²¹⁴ Lieta C31/2009 (ex N113/2009) *Audi Hungaria Motor Kft.*

²¹⁵ Komisijas 2009. gada 22. jūlija paziņojums “Nākamie reglamentējošie noteikumi konkurences tiesību jomā, kas piemērojami mehānisko transportlīdzekļu nozarē” (COM(2009) 388 galīgā redakcija).

²¹⁶ Komisijas 2002. gada 31. jūlija Regula (EK) Nr. 1400/2002 par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu vertikālo vienošanos un saskaņotu darbību kategorijām mehānisko transportlīdzekļu nozarē, OV L 203, 1.8.2002., 30.–41. lpp.

²¹⁷ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication16061_en.pdf

tirgū²¹⁸. Tika izveidota arī Augsta līmeņa ekspertu darba grupa piensaimniecības jautājumos, apvienojot valstu lauksaimniecības ekspertus, un šīs grupas darbs turpinās. Komisijas dialogu ar valstu konkurences iestādēm par piensaimniecības nozares jautājumiem veicināja arī Eiropas Konkurences tīkla Kopīgās darba grupas piensaimniecības jautājumos izveide, kura turpinās savu darbību arī 2010. gadā.

3. PATĒRĒTĀJU RĪCĪBA

156. Izveidota Patērētāju sadarbības nodaļa, kas darbojas vairāk nekā gadu, un tās mērķi ir padziļināt Konkurences ģenerāldirektorāta sadarbību ar patērētāju pārstāvjiem un izstrādāt jaunus paņēmienus tiešai saziņai ar plašāku sabiedrību.
157. Komisija 2003. gadā izveidoja Eiropas Patērētāju padomdevēju grupu (*ECCG*) kā galveno Komisijas forumu sadarbībai ar patērētāju organizācijām²¹⁹. *ECCG* ir izveidojusi Konkurences apakšgrupu, kuras sanāksmes divas reizes gadā notiek Briselē²²⁰. *ECCG* Konkurences apakšgrupa gada gaitā organizēja apspriedes par finanšu krīzi un ar to saistītajiem valsts atbalsta pasākumiem, digitālo kino, lēmumu *Intel* lietā un farmācijas nozares apsekojumu.
158. Konkurences ģenerāldirektorāts 21. oktobrī organizēja publisku pasākumu “Konkurence un patērētāji 21. gadsimtā”. Saziņas uzlabošanas nolūkā patērētājiem paredzētās sadaļas konkurences tīmekļa vietnē tika papildinātas ar lietotājiem vieglāk uztveramu informāciju.

4. EIROPAS KONKURENCES TĪKLS UN SADARBĪBA AR VALSTU TIESĀM

159. Eiropas Konkurences tīkls arī 2009. gadā tika ļoti aktīvi izmantots kā forums apspriedēm un informācijas apmaiņai par labu praksi starp Komisiju un 27 dalībvalstu konkurences iestādēm.
160. Konkurences ĢD ģenerāldirektora un visu valstu konkurences iestāžu vadītāju tikšanās notika 13. oktobrī. Sanāksmē apsprieda šādus jautājumus: prioritāšu noteikšana, procedūru konverģence/pārredzamība, sankcijas un kriminālatbildība, sadarbība apvienošanās lietās. Sanāksmē tika apspriesta arī Komisijas rīcība finanšu krīzes apstākļos un vienbalsīgi apstiprināts ziņojums par iecietības programmu konverģenci saskaņā ar Eiropas Konkurences tīkla iecietības paraugprogrammu²²¹.
161. Komisiju saskaņā ar regulas 11. panta 3. punktu informēja par 129 jaunām izmeklēšanas lietām, ko valstu konkurences iestādes bija sākušas 2009. gadā. Daudzas lietas *inter alia* ir sāktas enerģētikas, informācijas nesēju, telekomunikāciju, transporta un finanšu pakalpojumu nozarē. Komisiju informēja arī par 69 lēmumiem, kurus bija paredzēts pieņemt saskaņā ar Regulas 1/2003 11. panta 4. punktu (pieaugums par 15 % salīdzinājumā ar 2008. gadu).

²¹⁸ http://ec.europa.eu/agriculture/markets/milk/report2009/index_en.htm

²¹⁹ Lēmums 2003/709/EK (2003. gada 9. oktobris).

²²⁰ *ECCG* Konkurences apakšgrupā ir viens patērētāju organizācijas pārstāvis no katras dalībvalsts, kā arī viens Eiropas Patērētāju organizācijas (*BEUC*) pārstāvis un divi EEZ novērotāju (Īslande un Norvēģija) pārstāvji. Komisija nodrošina apakšgrupas sekretariāta darbību.

²²¹ Ziņojums pieejams tīmekļa vietnē <http://ec.europa.eu/competition/ecn/documents.html>

162. Atbildot uz valstu tiesnešu jautājumiem par ES konkurences tiesību piemērošanu, Komisija 2009. gadā sagatavoja piecus atzinumus saskaņā ar regulas 15. panta 1. punktu, proti, vienu atzinumu Beļģijas tiesai, vienu — Lietuvas tiesai un trīs atzinumus Spānijas tiesām. Komisija kā *amicus curiae* saskaņā ar regulas 15. panta 3. punktu iesniedza rakstiskus apsvērumus Parīzes Apelācijas tiesā izskatāmā lietā attiecībā uz selektīvas izplatīšanas līgumos noteikto tiešsaistes pārdošanas ierobežojumu²²²; pamatojoties uz EKT nolēmumu lietā C-429/07, Komisija iesniedza rakstiskus apsvērumus *Gerechthof Amsterdam* jautājumā par Komisijas piespriedo soda naudu neapliekamību ar nodokli.
163. Gada laikā tika noslēgti 10 nolīgumi par dotāciju piešķiršanu tiesnešu apmācības programmām dažādās dalībvalstīs.

5. STARPTAUTISKĀS DARBĪBAS

164. Pasaules ekonomikā, kuru arvien vairāk ietekmē globalizācijas procesi, konkurences politikai nepieciešama arī pasaules perspektīva. Konkurences ģenerāldirektorāts turpināja uzņemties vadošo lomu Starptautiskajā Konkurences tīklā (*ICN*). Konkurences ģenerāldirektorāts 22. un 23. janvārī Briselē organizēja semināru par konkurences iestāžu efektivitāti [*Seminar on Competition Agency Effectiveness*], kas bija pirmais šāda veida pasākums.
165. Tāpat kā iepriekš, Konkurences ģenerāldirektorāts aktīvi piedalījās ESAO Konkurences komitejas darbā un arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Tirdzniecības un attīstības konferences (*UNCTAD*) Starpvaldību ekspertu grupas (*IGE*) konkurences tiesību un politikas jautājumos ikgadējā konferencē, paužot viedokli lielākajā daļā apaļā galda diskusiju.
166. Tika īstenota cieša sadarbība ar Amerikas Savienotajām Valstīm gan atsevišķos aspektos, gan vispārīgos konkurences politikas jautājumos. Tas pats attiecas arī uz sadarbību ar Kanādas Konkurences biroju un Japānas Godīgas tirdzniecības komisiju.
167. Eiropas Kopiena un Dienvidkoreja 23. maijā parakstīja divpusējas sadarbības nolīgumu konkurences jomā, kurš stājās spēkā 1. jūlijā²²³. Brīvās tirdzniecības nolīgums ar Dienvidkoreju tika parafēts 2009. gada 15. oktobrī, un paredzams, ka tas tiks parakstīts un stāsies spēkā 2010. gadā. Šī ir pirmā reize, kad brīvās tirdzniecības nolīgumā ir noteikts atsevišķu subsīdiiju veidu aizliegums.
168. Komisāre Nēlī Krusa 8. oktobrī parakstīja saprašanās memorandu ar Brazīlijas Tieslietu ministriju un Brazīlijas konkurences iestāžu vadītājiem, lai nodrošinātu ciešāku sadarbību starp Konkurences ģenerāldirektorātu un sadarbības partneriem Brazīlijā.
169. Ikgadējais konkurences dialogs ar Ķīnu notika Briselē 22.–23. jūnijā. Aktīvāka 2009. gadā kļuva sadarbība ar Indiju, jo Indija iecēla septiņus komisārus darbam

²²² Parīzes Apelācijas tiesas lieta Nr. RG 2008/23812, *Pierre Fabre Dermo-Cosmétique*. Lietā lūgts sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu; sk. lietu C-439/09.

²²³ Nolīgums starp Eiropas Kopieni un Korejas Republikas valdību par sadarbību cīņā pret darbībām, kas vērstas pret konkurenci (OV L 202, 4.8.2009., 36. lpp.).

Indijas Konkurences komisijā (*CCI*), kas ir atbildīga par 2002. gada konkurences likuma piemērošanu.

170. Paplašināšanās aspektā īpaši cieša sadarbība bija ar Horvātiju un Turciju. Abām kandidātvalstīm ir jāizpilda “sarunu uzsākšanas kritēriji”, lai tās varētu sākt sarunas par konkurences jautājumiem. Turklāt Konkurences ģenerāldirektorāts palīdzēja Rietumbalkānu valstīm saskaņot konkurences noteikumus ar ES tiesiskajiem aktiem un piedalījās sākotnējās pārrunās par Īslandes kā ES dalībvalsts perspektīvām.

6. STARPIESTĀŽU SADARBĪBA

171. Komisija 2009. gadā turpināja sadarbību ar citām Eiropas Savienības iestādēm atbilstīgi starp attiecīgajām iestādēm noslēgtajiem nolīgumiem vai protokoliem²²⁴.
172. Eiropas Parlaments (EP) 2009. gadā pieņēma rezolūciju par Balto grāmatu par zaudējumu atlīdzināšanas prasībām saistībā ar EK konkurences noteikumu pārkāpšanu un par 2006. un 2007. gada konkurences ziņojumiem. Papildus konkurences komisāra regulārajam dialogam ar *ECON* komiteju Komisija piedalījās citās parlamentārajās komitejās rīkotajās apspriedēs, kā arī apspriedēs par dažādiem jautājumiem, tostarp par gada ziņojumu par konkurenci, Balto grāmatu par zaudējumu atlīdzināšanas prasībām, Apraides ziņojumu, valsts atbalstu un finanšu krīzi, farmācijas nozares apsekojumu un Mehānisko transportlīdzekļu grupu atbrīvojuma regulu. Par šiem un daudziem citiem jautājumiem notika divpusējas tikšanās ar Eiropas Parlamenta deputātiem.
173. Komisija cieši sadarbojas ar Padomi, informējot to par svarīgām politikas iniciatīvām konkurences jomā, piemēram, par valsts atbalsta pasākumiem un pamatnostādnēm banku nozarei un par citiem valsts atbalsta papildpasākumiem finanšu un ekonomikas krīzes kontekstā. Ekonomikas un finanšu komiteja (*EFC*)²²⁵ ir saņēmusi lūgumus sniegt informāciju par Banku paziņojumu, Rekapitalizācijas paziņojumu, Samazinātās vērtības aktīvu paziņojumu un Pārstrukturēšanas paziņojumu, kā arī par garantiju un rekapitalizācijas shēmu pārbaudēm. Konkurences politikas jautājumos Komisija piedalījās tādu secinājumu sagatavošanā, kurus pieņēma dažādās Padomes attiecīgās struktūrās, piemēram, *ECOFIN* padomē, Konkurētspējas padomē un Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padomē, un Eiropadomē.
174. Komisija informē Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju par svarīgākajām politikas iniciatīvām un piedalās attiecīgās komitejas par šīm iniciatīvām organizētās debatēs. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 2009. gadā publicēja ziņojumus par 2007. gada konkurences ziņojumu un par Balto grāmatu par zaudējumu atlīdzināšanu. Konkurences ģenerāldirektorāta dienesti piedalījās arī darba grupu sanāksmēs un divpusējās sanāksmēs ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas referentiem par vairākiem citiem

²²⁴ 2005. gada 26. maija Pamatnolīgums par Eiropas Parlamenta un Komisijas attiecībām; 2005. gada 7. novembra Eiropas Komisijas un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas sadarbības protokols; 2005. gada 17. novembra Eiropas Komisijas un Reģionu komitejas protokols par sadarbības nolīgumiem.

²²⁵ *EFC* sagatavo darbu Ekonomikas un Finanšu lietu padomei (*ECOFIN*), un tajā piedalās Eiropas Centrālās bankas pārstāvis.

jautājumiem, tostarp par mazo un vidējo uzņēmumu pielāgošanos pasaules tirgus pārmaiņām, kuģu būvi un valsts atbalstu.